

ZÁPAS O DUŠI 133

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

**LÉTO 2017
ROČNÍK 28**

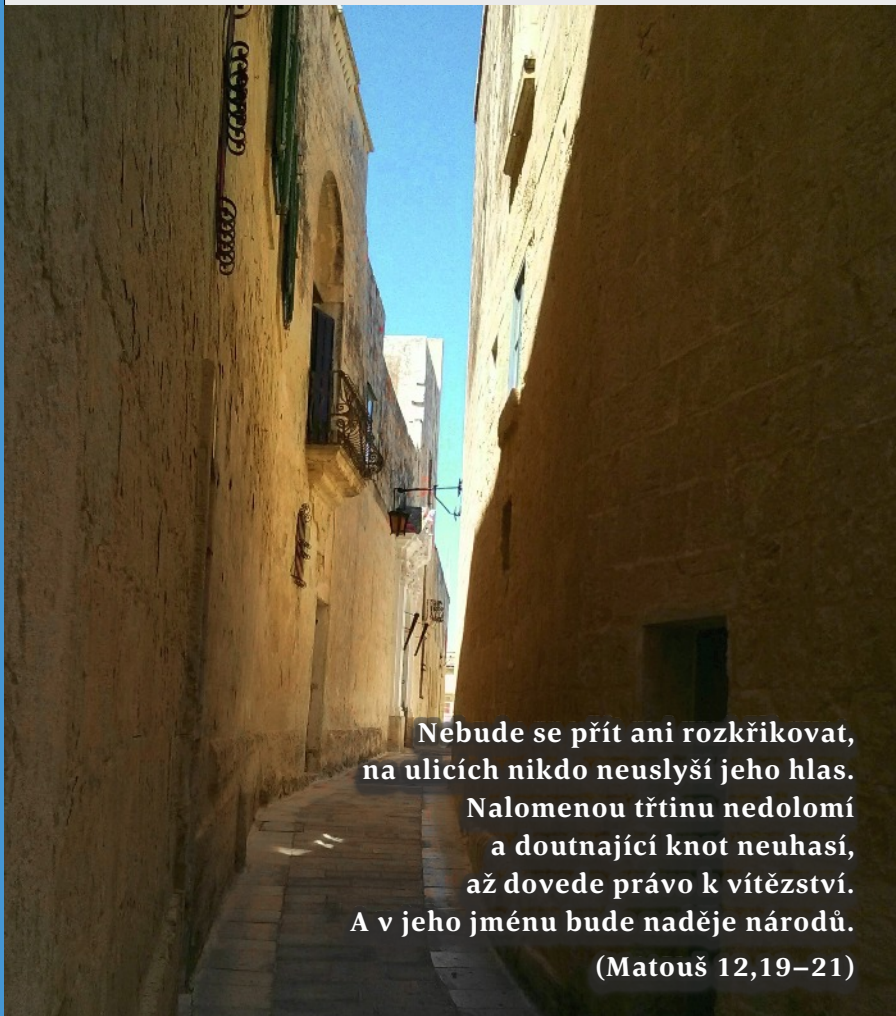
Sola Scriptura – Jedině Písmo

Solus Christus – Jedině Kristus

Sola Gratia – Jedině milostí

Sola Fide – Jedině vírou

Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva

**Nebude se přít ani rozkřikovat,
na ulicích nikdo neuslyší jeho hlas.
Nalomenou třtinu nedolomí
a doutnající knot neuhasí,
až dovede právo k vítězství.
A v jeho jménu bude naděje národů.**

(Matouš 12,19–21)

OBSAH

Izákovo pole	3
Co je to láska?	4
Svatyně jako evangelizační místa?	9
Dávání (2)	11
Nutnost výkladového kázání	19
Proč se vyhnout sborům, které nepraktikují církvní kážeň?	20
Zdravé vedení církve	25
Zkažený systém (2)	30
Pavel v nových perspektivách	38
Buďte hladoví!	41
Příběh dvou žen: 2. Eunike	45

ZÁPAS O DUŠI © vydává Spolek Reformace.cz,
 Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012
 Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal
 Redakční rada: Daniel Adamovský, Rado-
 van Hynek, Petr Papež, Julie Petrecká, Klára
 Steiger, Pavel Steiger, Iva Suchá, Jan Suchý
 Číslo 133 vyšlo 10. 7. 2017.
 Evidenční číslo MKČR: E 11180
 Fotografie na titulní straně: Jaroslav Kernal
 Tiskne Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova
 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky
 Vychází čtyřikrát do roka. NEPRODEJNÉ!
 ISSN 1804-2880 (Print)
 ISSN 2336-8330 (Online)

Zimní konference 2018

Konference Zápasu o duši
& Poutníkovy četby

CÍRKEV JAKO MÍSTNÍ SBOR

Co je to novozákonní církev

Jan Suchý

Úloha církve ve světě

Pavel Steiger

Biblické vedení církve

Jan Šichula

Co to znamená být součástí církve

Daniel Adamovský

Založení nového sboru

Jaroslav Kernal

Místo konání

Univerzitní aula kampusu Bohunice

3. února 2018

Registrovaní účastníci obdrží knihu

„Co je zdravá církev?“

od Marka Devera.

Korespondenční adresa:

Spolek Reformace.cz

Hošťálkova 1c, 169 00 Praha 6

Telefon: (+420) 222 268 917

Dobrovolné příspěvky pošlete při-
 loženou složenkou nebo převodem
 z účtu. Jako variabilní symbol použijte
 číslo uvedené na adresním štítku.

Číslo účtu:

2600196560 / 2010 (ČR)

SK108330000002600196560 (SK)

HČJB vysílání v Rádiu 7

(www.radio7.cz)

pondělí 23³⁰-0⁰⁰ (Pořad Psáno jest!)

IZÁKOVO POLE

Jaroslav Kernal

◆ *K večeru Izák vyšel na pole, aby přemýšlel. (Gn 24,63)*

Izák vyšel rozjímat. V tradičním křesťanském chápání nepatří Izák mezi ‚top‘ postavy Starého zákona, a to i přes to, že sám Pán mluví o Bohu Abrahamovu, **Izákovu** a Jákobovu. Pán řadil Izáka k těm ‚velkým‘ postavám. Podobně autor listu Židům řadí Izáka do své slavné galerie svědků víry.

◆ *Izák věřil, a proto Jákobovi a Ezaovi dal požehnání v pohledu do budoucna. (Žd 11,20)*

Izák hleděl do budoucnosti. Vyhlížel příchod Mesiáše. Bůh uzavřel smlouvu s jeho otcem Abrahamem, ale potvrdil jí také Izákovi i jeho synu Jákobovi, Izraelovi. Izákova víra vyrůstala ze slibů, které Bůh daroval jeho otci Abrahamovi. Jenom na úrodné půdě rozjímání o Bohu a jeho zaslíbeních mohla vyrůst víra, která přetrvává až do současnosti – i my věříme v Boha Abrahamova, **Izákova** a Jákobova.

Podobně jako jeho otec Abraham, také Izák věřil dlouhá léta, než se dočkal alespoň ‚malého‘ naplnění Božího slova. Izákovi bylo čtyřicet let, a nejenom že ještě neměl potomka, neměl ani ženu! Ale vycházel na pole a rozjímal, přemýšlel o Božích slibech, vyhlížel jejich naplnění ve svém životě. A nakonec – viděl, jak Bůh jedná.

V naší uspěchané době nám chybí toto Izákovo pole – čas, kdy si vyjdeme na procházku se svým Bohem, kdy budeme rozjímat nad jeho slovem, nad jeho sliby,

kteřé dal svému lidu. Takové rozjímání nad Božím slovem, přemýšlení o Bohu a jeho slibech bude proměňovat naši mysl do podoby Kristovy.

Izák se stal živou obětí, když ho na Boží příkaz jeho otec Abraham přinesl na oltář jako dar Bohu, jako zápalnou oběť. Dobrovolně šel jako beránek určený na porážku. Také našim úkolem je, abychom:

◆ *... sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to at' je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Ř 12,1–2)*

Živá oběť a proměna mysli – tyto dvě věci jdou ruku v ruce. Jedno nemůže být bez druhého ani nelze jedno nahradit druhým. Potřebujeme obojí. Rozjímání o Bohu nás vede ke zbožnému jednání a zbožné jednání ukazuje na velikého Boha, o němž znovu musíme přemýšlet.

Kéž je pro vás obsah tohoto čísla Zápasu o duši takovou výzvou, která vás donutí přemýšlet o díle Pána Ježíše Krista a skrze toto dílo žasnout nad Boží velikostí, nad jeho slávou, svatostí, milostí, dobrotou a štědrostí. Ale ať nezůstanete jenom u úžasu a přemýšlení, ale ať se z tohoto přemýšlení stane rozjímání, které promění váš život a vaše každodenní chození s Bohem.

CO JE TO LÁSKA? EMOCE? POSTOJ? A JAK SE PROJEVUJE?

Karel Trnka

Současný trend společnosti inklinuje k relativismu emocionálního postmodernismu. Za ctnost se považuje bezbřehá tolerance. Za netoleranci pak nesouhlas. Postmodernismus ve své podstatě praví, že existence předchází esenci. Tedy: nejprve existujete a poté se rozhodujete, čím vlastně jste, jakého jste pohlaví, sexuální orientace či jaký je váš smysl života. Tedy: nejste tím, čím jste, ale tím, čím se cítíte být! A opovažte se tvrdit něco jiného, vy bigotní netolerantní křesťané!

Duch doby nesnese kritiku či nesouhlas. Považuje je za akt nelásky. Za projev bigotnosti. I církev je nakažena touto chorobou. Nesmíme napomínat a kritizovat, protože jinak nejsme láskyplní, kritizují a napomínají mnozí! „Toto přece není projev lásky!“ říkají. Lásku mají pak spojenou s přihloupným úsměvem a nesnesitelnou dávkou sentimentality. A nahlíží na ni často jako na emoci či subjektivní pocit – obvykle neutrální a bez příchuti!

Bible ovšem naprosto vyvrací tyto infantilní názory. V prvé řadě: Bůh je láska, jak říká Písmo. Neexistuje láska bez lásky k pravdě! A láska není žádná emoce, přestože bývá doprovázená emocemi. Kříž Pána Ježíše Krista nás může naučit mnohé o tom, jak se opravdová láska projevuje.

Bůh je láska

Když se ptáme: „Co je to láska?“, odkazujeme na Boží atribut. Také bychom se

mohli ptát, kdo je láska, neboť apoštol Jan píše: *Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska.* (1J 4,8). Bůh je láska, a proto musíme poznávat Boha, abychom pochopili, jak se skutečná láska projevuje.

Láska existuje vždy ve vztahu mezi dvěma a více osobami. Otec od věčnosti miluje svého Syna a tato láska je sdílena Duchem svatým. Kdyby Otec miloval sám sebe, tak jako u všech lidských náboženství, kde je pouze jedna osoba, řekli bychom, že jde o projev narcisismu. Otec však miluje svého Syna láskou, která se projevuje skrze Ducha svatého. Pouze trojjedíný Bůh tak může být skutečně láska!

◆ *A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. (J 17,3)*

A tento Bůh se rozhodl vykoupit hříšníky a přivést je do obecenství své slávy, aby mohli poznávat Boha a věčně se z něj radovat!

Láska je obětavá

◆ *Neboť tak Bůh miluje svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)*

Kříž Ježíše Krista je středobodem historie stvoření. Na kříži se zjevují všechny Boží atributy. Bůh je svatý, a proto vyžaduje dokonalost. Bůh je spravedlivý, a proto musí potrestat všechny hříchy (ať už na svém Synu, či rebelujícím hříš-

nikovi). Bůh je milosrdný, a proto se rozhodl odpustit hříchy mnohým lidem (Mt 20,28; 26,28). Bůh je láska, a proto dal svého Syna...

Bylo by to nespravedlivé, aby někdo trpěl za hříchy druhých, pakliže by nešel dobrovolně. A Pán Ježíš šel a dobrovolně, vypil ten pohár Božího hněvu, který se měl snést na hlavu každého křesťana. V této oběti je vidět obrovská Boží láska, kterou Bůh má vůči padlému světu. Jak se skutečná láska projevuje? **Láska je obětavá!**

V Janovi 3,16 pozorujeme, že Boží Láska se projevila dáváním. Bůh dal to nejlepší, co má – sám sebe, svého jedinečného Syna, který je dokonalým Božím obrazem (Ko 1,15). Ten přišel, aby zachránil své milované ovce. A jako dobrý Pastýř za ně položil svůj život (J 10,11). A říká toto: *Dal jsem jim poznat tvé jméno a dám poznat, aby láska, kterou jsi mne miloval, byla v nich, i já abych byl v nich* (J 17,26). Boží Láska se zjevila tak, že Bůh dal svého Syna, aby nás vykoupil do úžasného obecenství lásky Boží Trojice.

◆ *V tom se ukázala Boží láska k nám, že Bůh na svět poslal svého Syna, toho jediného, abychom skrze něho měli život. (1J 4,9)*

Bůh se ponížil a stal se člověkem, aby zaplatil, nikoliv za nebohé oběti, nýbrž za své nepřátele – hříšníky! Ten jediný, kdo je hoden veškeré pocty a nikdy nezhrěšil, zemřel za své nepřátele. Král sesedl z majestátu svého nebeského trůnu a šel zaplatit za vzbouřence ve svém království – zkrátka nemyslitelné! Vrchol Božího

zjevení je kříž Ježíše Krista. Otřesný nástroj mučení! Než se to vše událo, spatřujeme Ježíše, jak v Getsemanské zahradě svádí bitvu v modlitbě. *Opět podruhé odešel a pomodlil se, říkáje: ‚Můj Otče, není-li možné, aby [mne] tento [kalich] minul, musím-li ho vypít, staň se tvá vůle‘* (Mt 26,42). Pozorujeme zde Ježíšovu dokonalou odevzdanost Otci! Kristova **láska se projevovala v jeho konzistentním neotřesitelném postoji!**

Milujte své nepřátele: Jedinečnost křesťanské lásky

Nemusíme dělat složité statistiky, abychom mohli spolehlivě prohlásit, že lidstvo jako takové má od přirozenosti povědomí o dobru a zlu. Lidé napříč kulturami se shodnou, že vražda, lhaní, cizoložství atd. jsou nemorální. Bible jasně učí, že všichni lidé mají dílo Božího zákona vepsané v srdci (Ř 2,15–16).

Co je ale v rozporu s naším přirozeným vnímáním a čím je křesťanství zcela jedinečné, je učení o lásce k nepřátelům. Pán Ježíš řekl v Matoušovi:

◆ *Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Budeš milovat svého bližního‘ a nenávidět svého nepřítele. Já však vám pravím: Milujte své nepřátele, zehnejte těm, kdo vás proklínají, dobře číňte těm, kdo vás nenávidí, a modlete se za ty, kteří vás urážejí a pronásledují, abyste byli syny svého Otce, který je v nebesích; neboť on nechává své slunce vycházet nad zlými i dobrými a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé. Jestliže si zamilujete ty, kteří vás milují, jakou máte odměnu? Což i celníci nečiní to-*

těž? A pozdravíte-li jen své bratry, co činite navíc? Nečiní totéž i pohané?

Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec (Mt 5,43–48).

Přestože se lidé pocházející z různých kultur často shodnou na tom, co je morální, učení o lásce k nepřítelům je zcela jedinečné. Vychází totiž z jedinečného Boha, který miluje i své nepřátele (dává jim nezasloužená pozhánání, netrestá je v okamžiku, kdy si to zaslouží) a zvláštní láskou pak miluje své ovce, které předem poznal (Ef 1,4; Ř 8,28–30) a za které dobrovolně zaplatil vlastním životem – spravedlivý za nespravedlivé, svatý za nesvaté! Křesťané, milujete i své nepřátele? Chcete být také dokonalí, jako je váš Otec dokonalý?

Příkázání Pána Ježíše Krista

- ◆ *Jestliže mne milujete, zachovejte má příkázání. (J 14,15)*

Láska není nečinná, ale projevuje se ve službě. Ježíš zde říká, že kdo ho skutečně miluje, bude zachovávat jeho příkázání. Někteří lidé překrucují tyto verše a odkazují zpátky na Mojžíšův zákon, ale o tom zde Ježíš nehovoří. On mluví specificky o svých příkázáních – o Kristově zákoně, jak píše později i Pavel (Ga 6,2).

- ◆ *Dávám vám nové příkázání, abyste se navzájem milovali; jako já miluji vás, abyste se i vy navzájem milovali. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým. (J 13,34–35)*
- ◆ *Ať se vaše srdce nechvěje. Věřte v Boha, věřte i ve mne. (J 14,1)*
- ◆ *A toto je jeho příkázání, abychom uvěřili jménu jeho Syna Ježíše Krista*

a navzájem se milovali, jak nám přikázal. (1J 3,23).

Vidíme zde, že stejný Jan, který napsal Janovo evangelium, pak ve své epištolě shrnuje Kristova příkázání. Když pak čteme jeho epištolu, musíme rozumět kontextu. Jan zde odkazuje na příkázání lásky, které nám zanechal Ježíš – v žádném případě zde nehovoří o Mojžíšově zákoně. Je to zřejmé, protože nám to sám definuje ve 23. verši 3. kapitoly.

Jistěže máme zachovávat vše, co Ježíš přikázal. Tato dvě příkázání jsou ovšem fundamentální. Ježíš říká: *Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým (J 13,34).* Neexistuje takový znovuzrozený křesťan, který nemiluje své bratry a sestry. Kristus miluje svou církev, kterou vykoupil vlastní krví (Sk 20,28), a odtud pramení i naše láska, neboť Kristus přebývá v našich srdcích (Ef 3,17). Jan pak jednoznačně a důrazně varuje: *Podle toho se poznají děti Boží a děti Ďáblovy: žádný, kdo nečiní spravedlnost a kdo nemiluje svého bratra, není z Boha (1J 3,10).* Můžeme tedy říct: Právě křesťany poznáte podle lásky!

Láska není emoce či laciný sentiment

Přirozený člověk nemůže poznat, co je opravdová Láska. Bible jasně říká: *My milujeme, neboť on první miloval nás (1J 4,19).* Přirozený člověk zaměňuje lásku s pudem, emocemi či ubohým lidským sentimentem.

Láska, která vychází z emocí, je zahleděná do sebe. Je to ve své podstatě forma sebelásky, poněvadž je režírována tělesnými pocity. Lásku projevujete jen teh-

dy, když se cítíte příjemně; když máte ty hřejivé vnitřní pocity, o které usilujete. Tělesná láska se tak podobá hledání toho správného sebenaplnění. Lidé hledají něco, aby se sami cítili dobře. Aby přítomností jiného člověka došli vlastního naplnění! Naproti tomu Pán Ježíš hleděl na slávu svého Otce a sám sebe zmařil, ponížil se a stal se jedním z nás (Fp 2,6–7). Jeho láska, je v kontrastu s lidskou pokroucenou sebeláskou, obětává. Předně vůči svému Otci a na druhém místě vůči lidem, které si zamiloval.

Pozor: Láska bývá doprovázená emocemi, ale není jimi! Láska je fundamentálně Boží atribut. Je také ovocem Ducha svatého. Pavel Píše Galatským: **Ovocem Ducha je však láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, mírnost, sebeovládání. Proti takovým není žádný zákon** (Ga 5,22–23). **A projevuje se konzistentním postojem, nezaslouženou náklonností a obětavostí jednoho za druhého.** Pavel říká: *Nic nedělejte ze soupeření ani z ješitnosti, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe* (Fp 2,3).

Bez lásky k pravdě není žádná láska

◆ *Dítky, nemilujme slovem ani jazykem, ale v skutku a v pravdě.* (1J 3,18) Jan nás nabádá, abychom nemilovali pouze slovem, ale v skutku a v pravdě. Láska se projevuje ve službě. Není apatická, ale aktivní, nehledí na sebe (tak jako lidská sebeláska), ale hledá dobro druhého. A je neoddělitelná od pravdy!

Bez lásky k pravdě není žádná láska. Bez poznání Boha, který je Pravda (J 14,6),

není poznání lásky. Láska je pevně spjata s pravdou, neboť pravda je pevně spjata s Bohem. V církvi se objevují lidé, kteří kritizují křesťany za to, že kritizují falešná učení. Zatemnělá mysl má takovou vlastnost, že často dělá stejné věci, za které kritizuje ostatní – to je projev neosvědčené mysli – pokrytectví pramenící z rozumu zatemnělého hříchem! Pavel předtím dobře varuje: *Proto jsi bez omluvy, člověče, a to každý, kdo soudíš. V čem soudíš druhého, v tom odsuzuješ sám sebe, neboť soudíš, ale sám činíš totéž* (Ř 2,1).

Pokárání je také projev lásky. V příslovích čteme: *Otevřené pokárání je lepší než skrytá láska* (Přísl. 27,5). I mezi křesťany platí to, že se máme napomínat a povzbuzovat. Pavel nás k tomu ostatně nabádá: *Bratři, kdyby byl někdo i přistížen v nějakém přestoupení, vy, kdo jste duchovní, napravujte takového člověka v duchu mírnosti a - dávej si každý pozor sám na sebe, abys i ty neupadl do pokušení* (Ga 6,1).

Jak už bylo řečeno: Láska je neoddělitelně spjata s pravdou. Proto také nelze kompromitovat pravdu na úkor lásky. Lidé, kteří zastávají falešné učení, musí být konfrontováni s pravdou! Moderní ekumenické snahy nejsou ničím jiným než kompromitací pravdy, a nemohou tedy ani být projevem lásky! Smělá proklamace pravdy a zavírání úst všemu, co se staví proti poznání Boha (Tt 1,11; 2K 10,5), je také projevem lásky.

Pavel důrazně varuje, že všichni, kdo nepřijali lásku k pravdě, budou vydáni působení silného bludu, aby uvěřili antikristovi a mohli být odsouzeni spolu s ním.

Proč? Protože nepřijali lásku k pravdě! *Příchod Bezzákonného je podle působení Satana se vsí mocí, znamením a lživými zázraky a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kteří hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby byli zachráněni. Proto na ně Bůh posílá mocné působení bludu, aby uvěřili lži a aby všichni, kdo neuvěřili pravdě, ale našli zalíbení v nepravosti, byli tak odsouzeni (2Te 2,9–12).* Proto se nenechte zmást dravými vlky, kteří hovoří o lásce a přitom nenávidí pravdu!

Atributy pravé lásky

- ◆ *Láska je trpělivá, dobrotivá, láska nezavídí, [láska] se nevychloubá a není domýšlivá. Nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nerozčiluje se, nepočítá zlo. Neraduje se z nepravosti, ale raduje se spolu s pravdou. Všechno snáší, všemu věří, ve vše doufá, všechno vydrží. (1K 13,4–7)*

Pavel napsal nádhernou 13. kapitulu Korintským, kde hovoří o lásce a setkání s Pánem. Zajímavé je, že předchozí kapitola je zakončena veršem: *Vy však usilujte o větší dary milosti. A ukazují vám ještě mnohem vzácnější cestu. (1K 12,31)*

Církev v Korintu usilovala velmi o duchovní projevy (na tom není nic špatného), ale Pavel jim ukazuje ještě vzácnější cestu – cestu lásky.

Pavel nám ve verších 4 – 7 vykresluje atributy takové lásky. V nich je shrnut i celý tento článek. Láska není nikdy zahleděná do sebe, ale hledá dobro druhého. Otec miluje věčně svého Syna a tato láska je sdílena Duchem svatým. A Otec dal svého Syna jako dar svým vyvo-

leným z milosti, aby je mohl vykoupit do obecenství lásky Boží Trojice.

Láska se tak projevuje v obětavosti a odevzdání toho nejcennějšího. Kdyby existoval naprosto dokonalý diamant, který by svou krásou a excelencí přiváděl lidi k úžasu, tak největší prioritou by bylo zachovat jeho kvality, aby v něm lidé mohli nacházet maximální potěšení. Bůh je naprosto dokonalý a jeho sláva je jako ten diamant. A proto si Bůh cení nejvíce své slávy; Bůh si váží toho, co má největší hodnotu a je samo o sobě excellentní – a to je plnost jeho atributů (jeho svatost, moudrost, milosrdenství, láska, spravedlnost atd.) a veškeré dobroty, která je v něm; ne kvůli vlastní sobecké touze, ale protože se o sebe chce podělit, aby nehodní vykoupení hříšníci nacházeli v Bohu veškeré potěšení!

V oběti Pána Ježíše Krista vidíme v prvé řadě, že Bůh svou slávu nikdy neodloží a nekompromituje nespravedlivým ústupkem. Lidé běžně dělají ústupky, a bohové jiných náboženství také, ale Bůh Bible je dokonalý soudce, a proto nemůže nepotrestat nepravosti! Pravá láska se neraduje z nepravostí, jak říká i Pavel v těchto verších, ale raduje se spolu s pravdou!

Bez pravdy není láska, neboť bez poznání Boha, který je tou Pravdou (J 14,6), není ani poznání lásky. Lásky v prvé řadě k Bohu a potom k církvi a nakonec ke světu. A dokonce i k nepřítelům. To je láska, kterou člověk normálně nezná. Která dovedla Pána Ježíše (a další mučedníky) k tomu, že když jim bylo nejhorší, odpustili svým nepřítelům.

Nehovoříme o laciné tělesné lásce, která toleruje hřích či falešná učení, ale o takové lásce, která vychází z pravdy. Která vychází z Boha a jeho slavného evangelia!

Jak se projevuje opravdová láska? Augustin nám o tom může něco povědět:

„Jak vypadá láska? Má ruce, aby pomáhala druhým. Má nohy, aby spěchala k chudým a potřebným. Má oči, aby viděla utrpení a potřeby druhých. Má uši, aby slyšela vzdechy a vzlykání lidí. Takto vypadá láska.“

SVATYNĚ JAKO EVANGELIZAČNÍ MÍSTA. SKUTEČNĚ JIMI JSOU?

Leonarde De Chirico

Evangelizace se zdá být populárním slovem. Tradičně je součástí slovníku evangelikálů (někdy se uvádí jako „evangelismus“), ale stále více ho používají i římská katolíci. Do katolické mluvy ji poprvé uvedl papež Pavel VI. ve své exhortaci *Evangelii Nuntiandi* vydané v roce 1975. V roce 2010 papež Benedikt XVI. zřídil ve Vatikánu nové oddělení, které má podporovat úsilí o „novou evangelizaci“. Papež František pravidelně mluví o evangelizaci a praktikuje její různé formy, a jak potvrzuje jeho exhortace *Radost z evangelia* z roku 2013, činí tak z evangelizace hlavní úkol církve.

Slovo „evangelizace“ je tedy používáno napříč spektrem křesťanského světa. Otázka zní: Co to vlastně znamená? Jak by se dala definovat? K čemu se vztahuje? Ve svém posledním *motu proprio* (tj. dokumentu podepsaném papežem z jeho vlastní iniciativy) z 1. dubna 2017 se papež František blíže vyjadřuje k tomu, co má na mysli, když mluví o evangelizaci. Dokument nese název *Sanctuarium in Ecclesia* (Svatostánek v církvi) a v podstatě převádí kompetence sva-

tých míst pod Papežskou radu pro podporu nové evangelizace, tedy již zmíněné vatikánské oddělení zavedené Benediktem XVI. Hlavní myšlenkou je, že svatyně a svatá místa mají být primárně prostorem, kde se evangelizuje a kde se k evangelizaci povzbuzuje.

Zaostřeno na svatyně

Co je to svatyně? Fatima, Guadalupe, Aparecida, Lurdy... na těchto místech se nacházejí jedny z nejvýznamnějších svatyní, které přitahují milióny poutníků a návštěvníků každý rok. Jde o svatostánky zasvěcené Marii nebo nějakému konkrétnímu svatému, v nichž se podporují a praktikují zvláštní pobožnosti formou růženců, modliteb, poutních cest, rozjímání nad svatými obrazy apod. Často se zde setkáme s hojně rozšířenými lidovými formami spirituality, které přezívají navzdory neustálému úpadku náboženských praktik spojených s místní farou.

Papež František vysvětluje, že svatyně jsou místa, „kde skrze zbožnost lidu lze na vlastní kůži pocítit mystickou přítomnost Matky Boží, svatých a blahoslavených“.

Tím, že k nim přistoupí nebo do nich vstoupí, mnozí lidé „velmi intenzivně zakoušejí Boží blízkost, něžnou lásku Panny Marie a společenství svatých: zázitek pravé spirituality, jemuž nelze odepřít význam“. Bůh, Panna Marie a svatí jsou všichni považováni za součást téhož duchovního zážitku. Navíc „mnohé svatyně jsou vnímány jako součást životů jednotlivců, rodin a společenství do té míry, že prakticky utvářejí identitu celých generací a dokonce ovlivňují historii některých národů“. Takže když zvážíme jejich inspirační a symbolickou důležitost, „chození ke svatyni a podílení se na spiritualitě, kterou tato místa vyjadřují, je už samo o sobě aktem evangelizace, kterého je potřeba si vážít pro jeho obrovskou pastorační hodnotu“. Dále papež František tvrdí, že „svatyně ve svých nejrůznějších podobách nabízejí nenahraditelnou příležitost k evangelizaci v dnešní době“ a jsou tím „opravdovým místem evangelizace“.

O jaké evangelizaci mluvíme?

Vracíme se k původně položené otázce. V papežském dokumentu se sice pracuje s termínem evangelizace a vybízí se zde k jejímu uvedení do praxe. Evangelikálové, pro něž je toto slovo zásadním duchovním pojmem, se možná radují z toho, že římskokatolická církev klade na evangelizaci důraz. Přesto, pokud si pozorně a poctivě pročteme daný dokument, zjistíme, že ten typ evangelizace, který zde papež tolik obhajuje, je něčím naprosto odlišným od biblického významu slova.

Podle Lausannské smlouvy z roku 1974, zřejmě nejvýraznějšího evangeli-

kálního dokumentu 20. století, se evangelizací rozumí „zvěstování historického, biblického Krista jako Spasitele a Pána s cílem přesvědčit lidi, aby k němu osobně přišli a byli smířeni s Bohem“ (č. 4). Všimněte si rozdílných prvků této čisté a jasné definice: „zvěstování“, „historický a biblický Kristus“, „přesvědčování“, „osobní smíření s Bohem“. Žádný z těchto prvků se nenalézá v jevech, které se podle papeže vyskytují uvnitř a kolem svatyní. Nikde se tam nezvěstuje biblické evangelium, ale spíše se rozjímá nad svatými obrazy a provozují se jiné praktiky katolické zbožnosti. Velmi málo se zaměřuje na biblického Spasitele a Pána, jejím centrem jsou především Marie a svatí. Nikdo vás nepřesvědčuje, abyste opustili své vlastní modly a obrátili se k živému Bohu, spíše jste povzbuzováni, abyste pěstovali hluboce zakořeněné způsoby falešné spirituality. Velmi málo se mluví, anebo se nemluví vůbec, o nutnosti smíření se s Bohem, raději se vyžívuje myšlenka, že poutníci a národy už přece Bohu „patří“.

O jaké evangelizaci tedy mluvíme? Slovo je stejné, ale významově se naprosto liší. Ve svém pojetí a praktikování evangelizace římskokatolická církev zákonitě předkládá celý svůj teologický systém, který je založen na kombinaci Bible a tradic, Krista a svatých, víry a lidové zbožnosti apod. Římskokatolická evangelizace propaguje a schvaluje tento druh nečitelného a mylného evangelia. Dříve, než se zaradujeme nad tím, že se katolická církev začala vážně zabývat evangelizací, potřebujeme pochopit, o jaký druh evangelizace Římu vlastně jde.

DÁVÁNÍ (2)

Capitol Hill Baptist Church

◆ *Ti, kdo jsou věrní v nejmenší věci, budou věrní také ve velké. (Lk 16,10)*

Jak můžeme být dobrými správci toho mála nebo toho velkého množství, které jsme obdrželi? Budeme mluvit o dávání – odpovíme si na otázky: proč, co, kde a jak by měli křesťané dávat. Začneme tedy. Proč by měli křesťané dávat?

Dáváním ukazujeme, jak veliký je Bůh

Na prvním místě dáváním ukazujeme, jak veliký je Bůh. I Mojžíš byl stejného názoru. V listu Židům se říká, že *Kristovo pohanění [Mojžíš] pokládal za větší bohatství než všechny poklady Egypta... (Žd 11,26)*. Když se Mojžíš vzdal pokladů, které mu nabízel svět, dával tím najevo, že Kristus je cennější; stejně jako muž, který radostně prodal všechno, co měl, aby získal drahocennou perlu (Mt 13,46). Vede nás jednoduchá logika – vzdej se cenného, abys získal něco cennějšího. Dávání Kristu ukazuje, jak drahocenný a jak veliký je náš Bůh.

Bůh dává nám, a štědře

Když dáváme, uznáváme nejen, že Bůh má přednost před vším, ale správně reagujeme na to, čím nás Bůh štědře obdarovává skrze evangelium. Pavel říká: *Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli (2K 8,9)*. V Písmu vždy dáváme z duchovní hojnosti, vždyť v Kristu se nám dostalo veliké-

ho bohatství, nebeského království. Dáváním tedy uznáváme, jak veliké duchovní hojnosti se nám dostalo skrze evangelium, a přinášíme tím slávu Bohu.

Dávání nám pomáhá růst ve zbožnosti

Dáváme tedy, protože Bůh je toho hoden a protože byl vůči nám skrze Krista více než štědrý, ale dáváme také proto, abychom rostli ve zbožnosti. Podívejme se na několik motivací:

Za prvé, dávání nám pomáhá udržet naše priority ve správném pořadí. Ježíš řekl: *Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce (Mt 6,21)*. Bůh dává každému omezené množství peněz. Některé potřebujeme, abychom z nich žili. Některé bychom měli nejspíš ušetřit nebo použít ke splacení dluhu, abychom zodpovědně nakládali s tím, co nám Bůh dává. Ale zbytek musíme odevzdat – celý. Protože vše, co zůstává – tedy majetek, který hromadíme, abychom použili biblický termín – je duchovní kyselina. Bude to ujídat z naší oddanosti Kristu. Znamená to, že svou důvěru vkládáme v Boha a ještě v něco jiného, a to nelze: *Nemůžete sloužit Bohu i majetku (Mt 6,24)*.

Za druhé, dávání nám pomáhá uvědomit si a uznat Boží vlastnické právo na všechno, co máme – patří to především a v konečném důsledku Bohu. Proto Bůh zachází v Malachiášovi tak daleko, že obviňuje Izraelce, kteří nedávali tak, jak jim přikázal, z okrádání Boha (Mal 3,8–10)! Všechno, co máme, patří Bohu –

nejen ta část, kterou dáváme stranou pro církve.

Za třetí, dáváme-li, vyvoláváme tím u ostatních vděčnost a chválu Bohu. Právě v tomto smyslu Pavel rozvíjí svou žádost o dary pro chudé judské křesťany: *Neboť služba této oběti nejen doplňuje, v čem mají bratři nedostatek, nýbrž také rozhojňuje díkůvzdání Bohu* (2K 9,12). Dávání tedy povzbuzuje ty, kdo obdrželi dar, aby chválili Boha.

Za čtvrté, dávání přináší požehnání. Pokud dáváme, získáváme požehnání. Tento biblický princip často není správně chápán. Než se ale vydáme po stopách špatného učení, pojďme nejprve porozumět tomu, co Bůh říká ve svém Slově. Ochotnému dárci Bůh slibuje požehnání, a to je pravý důvod, proč bychom měli dávat. Ježíš říká:

- ◆ *Dávejte, a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.* (Lk 6,38)
- ◆ *Pavel říká: Vždyť kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štědře rozsévá, bude také štědře sklízet. Každý ať dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl, ne s nechutí ani z donucení; vždyť ‚radostného dárce miluje Bůh‘.* (2K 9, 6–7)

Dáváme, protože každého, kdo dává, čeká odměna. Ta má být naší zbožnou motivací. Ohrnovat nos nad Boží odměnou není zbožné. Naopak, pohrdání hanobí Boha a jeho radost z milosrdenství, které nám může prokazovat. Dávat, abych získal požehnání, je dobré a zbožné.

Někteří takzvaní křesťanští učitelé však princip dávání a odměny naneštěstí nechápou a překrucují Boží zaslíbení. Neporozuměním v této oblasti se proviňují i někteří upřímní evangelikálové. Říkají, že Boží požehnání plynoucí z dávání musí zahrnovat materiální blaho a že platí pro časnost. Proto nám T. D. Jakes říká, že pokud zasadíme „Miracle Faith Seed“ (záračné semeno víry) tím, že mu vypíšeme šek, Bůh uzdraví naše manželství nebo naše bankovní účty. Věrnější, i když stále pomýlený učitel vám může tvrdit, že důvodem, proč nejste schopní vymanit se z dluhu, je to, že pravidelně nepřispíváte na svůj sbor. Všichni podobně pomýlení učitelé, definují požehnání jako štěstí a úspěch podle světských měřítek, místo Božích. Materiální bohatství však není důvěryhodným měřítkem naší svatosti.

Ve Starém zákoně Bůh skutečně spojil materiální požehnání s poslušností – protože Boží lid byl fyzickým národem na fyzické zemi, která produkovala fyzické, materiální požehnání (Nu 14,8; Dt 28,13–14). Ale tato starozákonní požehnání vždycky ukazovala na něco většího a trvalejšího.

Na této straně časové osy historie – po narození Krista – je církev tvořena Božím lidem, který kromě nebe nemá žádnou vlastní zemi. Písmo proto hovoří o odměnách s důrazem na věčná duchovní požehnání, spíše než na současná materiální požehnání (Ef 1,3). Pro nás platí, že důvěra a poslušnost Bohu nám neudílí nárok na světské bohatství a pohodlí. Při čtení Nového zákona vidíme, že Bůh v tomto životě povolává svůj lid k utrpení (2Te 1,4;

Sk 9,16). Ale utrpení pro Krista nám přinese požehnání a bohatou odměnu v nebi (Mt 5,11–12). Pokud tedy dáváme, získáme požehnání a to požehnání je zbožnou motivací k tomu, abychom dávali.

Bůh miluje radostného dárce (2K 9,7), protože takový dárce vysílá do okolí informaci, že požehnání, které získává, je cennější než dar, který daroval. Pokud nemám lásku, nedostanu nic, i kdybych dal chudým všechno, co vlastním (1K 13,3). To proto, že dávání z chladného srdce, zdráhavé dávání nevyovídá o Bohu nic dobrého – vykresluje ho to jen jako necitlivého Zadavatele úkolů. Když přijde na dávání, pohnutka znamená všechno.

Ale co když dnes ráno necítíte radost? Sledujete, jak se k vám blíží košíček na sbírku, a díváte se na šek ve své ruce. Přemýšlíte nad všemi těmi věcmi, které by se daly za ty peníze pořídit, ale stejně je odevzdáte s důvěrou, že Boží záměr s těmi penězi je lepší než ten váš. Získali jste tím něco? Samozřejmě, že ano! Jednali jste ve víře, a to vypovídá mnohé o důvěryhodnosti našeho Boha. Bůh nechce litující dárce, protože jejich dary nevyovídají nic o jeho vlastní hodnotě. Ale dary odevzdané uprostřed pokušení? To jsou dary víry, které mají v Božích očích velkou cenu. *Bez víry však není možné zalíbit se Bohu* (Žd 11,6).

Vaše motivy tedy nemusí být dokonalé, aby bylo vaše dávání věrné. Vždyť jsme hříšní lidé. Ale pokud prostě opravdu nechcete dávat – možná se jen cítíte nuceni dát, aby se sbor dostal z dluhu – pak ovšem nedávejte (2K 9,7). Bůh naše peníze nepotřebuje! Své záměry může

naplnit bez nás. Ve své laskavosti nám však dává příležitost, výsadu a radost z účasti na jeho díle. Bylo by pro vás tedy dobré, abyste prozkoumali své srdce a promluvili si o svých pohnutkách s přítelem v Kristu. A pak, až bude vaše srdce v pořádku, přijďte a dejte (srov. Mt 5,23–24) tak, jak jste se rozhodli.

Co by měli křesťané dávat?

Už jsme si tedy řekli „proč“ dávat, ale je zde další veliká otázka, na kterou musíme odpovědět: „Co máme dávat?“ Všimněte si, že jsem neřekl: „Kolik bychom měli dávat?“ V tuto chvíli bych nechal toto téma otevřené. Ale odpověď na „co“ je jednoduchá. Všechno.

Jak jsem již dříve poznamenal, Bohu patří všechno, co máme – nejen naše peníze – proto i naše dávání zahrnuje daleko více.

Pavel například v listu Římanům 12 píše: *Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obět; to ať je vaše pravá bohoslužba* (Ř 12,1). V listu Koloským 4 říká: *...využijte čas vám svěřený* (Ko 4,5). A v 1. Korintským 10 najdeme: *Ať tedy jíte či pijete či cokoli jiného děláte, všechno činite k slávě Boží* (1K 10,31). „Peníze jsou jedním kouskem veliké skládačky toho, jak můžeme využít každý dar, každou příležitost, každý vztah, každý dolar k tomu, abychom vyhlášovali Boží slávu v průběhu každé minuty, kterou nám Bůh na této zemi dává.“

Někdy se domníváme, že Božím záměrem s našimi penězi je, abychom žili z co nejmenšího množství, abychom

mohli co nejvíce darovat místnímu sboru. Samozřejmě, že taková oběť je Bohu ke cti. Může to však být jen omezený pohled na to, jak lze Boha našimi penězi uctívat. Už vás někdy napadlo, že by vlastně bylo lepší použít část těch peněz tak, aby vám pomohly cítit Boha lépe i v dalších oblastech vašeho života? Pamatujte, že Bohu vydáte počet z celého svého života – nejen ze svých peněz.

Co byste například řekli manželovi, který by měl pocit, že se jeho žena chová bezbožně, když chce jednou týdně vyrazit na večeri do restaurace. Obzvláště by mu na tom vadilo, že by si mohli dát stejné dobré jídlo doma za poloviční cenu a zbytek darovat. Podpořili byste ho v tom? Pravděpodobně ne, pokud byste mu přáli, aby jeho manželství fungovalo. Možná by Boha potěšilo více, kdyby své peníze použil k budování svého vztahu se ženou, než aby to prostě všechno dal na sbor. Pochválil snad Ježíš v Markovi 7 farizeje za to, že dávali dary Bohu na úkor péče o své rodiče? Samozřejmě že ne!

Vaše peníze mohou způsobit spoustu dobrých věcí. Můžete jimi financovat službu vašeho sboru, ale také jimi můžete zaplatit někoho, kdo opraví vaši toaletu, abyste měli čas na setkání se zoufalým přítelem. Můžete je použít jako Boží zaopatření pro křesťanského přítele, který bojuje s dluhem. Mohli byste se díky nim radovat z Božího stvoření na vrcholu vzdálené hory. A tak bychom mohli pokračovat dál a dál.

Vaším povoláním coby křesťana je zhodnotit každou příležitost, která se vám naskytne – mnohé z nich mohou

těžít z vašich peněz – a utratit každý kousek z vás za projev Boží slávy v tomto životě. Kdybyste se tím chtěli zabývat hlouběji, velmi užitečná kniha je „God at Work“ od Genea Veitha.

Co bychom tedy měli dávat? Všechno! Máme vydávat celé své životy k Boží slávě.

Desátky a oběti

Pojďme se nyní zamyslet nad velmi konkrétní otázkou: Kolik peněz bychom měli dávat na sbor?

1. Starozákonní dávání

Je dobré začít starozákonním konceptem desátků, které vlastně sloužily v izraelské ekonomice jako daň z příjmu. Desátek znamenal prostě desetinu a měl být svatý neboli oddělený pro Hospodina. V Izraeli se vybíraly tři různé desátky.

Za prvé, Leviticus 27,30–33 nám říká, že pro Hospodina měl být oddělen desátek z veškeré úrody a stád. Tento desátek byl určen lévijcům a umožňoval jim sloužit při stanu setkávání na plný úvazek, protože za dědictví neobdrželi žádnou zemi. Ti měli zase dávat desátky na podporu kněží (Nu 18,8–32).

Za druhé, v Deuteronomiu vidíme, že desátek z úrody a stád měli lidé jíst v centrální svatyni (Dt 12,17–18; 14,22–23). To je zajímavé – Bůh přikázal svému lidu, aby ušetřil na velký večírek konající se jednou ročně k Jeho cti. Nezapomínejte, že z části přinášíme slávu Bohu i tím, že se těšíme z Jeho darů způsobem, který Ho ctí (1Tm 4,4). Bůh není krutý lakomec. Rád žehná svému lidu.

Za třetí, vidíme, že každý třetí rok putoval desátek do místního skladu, aby po-

sloužil k nasycení chudých lévijců, cizinců, sirotků a vdov (Dt 14,28–29; 26,12–13).

Kromě těchto tří desátků Izraelci odevzdávali také chrámovou daň (Ex 30,11–16), dobrovolné dary (Dt 12,6), zbytky k paběrkování na polích, které měly být ponechány pro chudé (Lv 19,9–10) a další daně vymáhané během monarchie (2Kr 23,35). Starozákonní systém dávání byl tedy daleko komplexnější a těžko ho lze prezentovat pouhými deseti procenty. To znamená, že pokud jste v dávání nováčky a hledáte dobrý výchozí bod, deset procent vašeho příjmu je dobrý začátek. Vždyť Abraham dal Malkisedekovi také deset procent (Gn 14,20) a i Jákob slíbil Bohu deset procent (Gn 28,22) stovky let předtím, než byl dán zákon.

2. Novozákonní dávání

Ale pojďme k novozákonní praxi dávání. Je zajímavé, že Nový zákon nikde nepřikazuje, abychom dávali deset procent. Místo toho vidíme v 1. Korintským 16,2 prosté pobídnutí k dávání v souladu s naším příjmem, k čemuž se ještě dostaneme.

Co se tedy stalo s desátky? Desátky, stejně jako zvířecí oběti, svátky, kněžské úřady – to všechno bylo součástí starozákonních Božích předpisů ustanovujících, jak má lid Boha uctívat. Jakmile přichází Ježíš, oznamuje v Kázání na hoře, že naplňuje celý Starý zákon (Mt 5,17). Všechny předpisy týkající se uctívání ve Starém zákoně ukazovaly na něho, jak odhaluje autor listu Židům.

Jakmile se objevil Ježíš, není už těchto věcí zapotřebí, protože je tu někdo větší než chrám (Mt 12,6). Proto Ježíš v Matoušově evangeliu 17,25–26 prohlašuje,

že chrámová daň se nevztahuje na jeho následovníky: *„Co myslíš, Šimone, od koho vybírají pozemští králové poplatky a daně? Od svých synů nebo od cizích lidí?“ Když odpověděl: „Od cizích,“ pravil mu Ježíš: „Synové jsou tedy svobodní.“* Ježíš byl Boží Syn a my jsme jeho adoptované děti. Proto již nejsme pod starozákonními izraelskými soudními, ekonomickými ani sociálními zákony, ale jsme poddaní nebeského království pod Kristovým zákonem (1K 9,21).

Abychom si to tedy všechno shrnuli: hřešíte, když nedáváte deset procent ze svého příjmu na sbor? Ne nezbytně. Všimněte si, že jsem neřekl „ne“. Protože někteří z vás se vzhledem k tomu, jak Bůh formuje váš život, možná proviňujete tím, že hromadíte peníze, když nedáváte celých 50% svého příjmu. Pro ostatní platí, že Boha těší jejich 5%. Dovolte mi to vysvětlit.

Dávání toho, „co můžete postrádat“, jak jsme to viděli v 1. Korintským 16, má v Písmu další dva rysy.

3. Dávání jako oběť

První z nich je oběť. Celý Nový zákon nás vyučuje, že následování Ježíše bude zahrnovat sebezapření. Ježíš považuje sebezapření za nedílnou součást křesťanského života. Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne (Mt 16,24). Když chudí Makedonci dali nad své možnosti (2K 8,2–3), je to doklad oběti přímo související s dáváním peněz.

Můžeme z toho přijmout ponaučení, že bychom všichni měli sloužit Ježíši do té míry, kdy se budeme obětovat. Někteří z nás jsou dokonce povoláváni k takové obětavosti, že budou dávat tolik

peněz, až je to bude bolet. V tomto bodě se však musíme vyvarovat dvou omylů.

Prvním omylem je předpoklad, že pokud není váš rozpočet bolestně napjatý, nedáváte dost. To není vždycky pravda. Shromážďovat bohatství není nezbytně hříchem (např. Abraham). Měli bychom však žít život, který je bolestně napjatý, když obětujeme sebe, svá těla jako živé oběti (Ř12,1). Každý z nás se nachází v jiné situaci. Pro některé z nás může být skutečnou obětí rozpočet, pro jiné jejich čas nebo vztahy a tak dále. Měli bychom dávat ve všech těchto oblastech, nebýt ve svých životech sobečtí. Ale to, kde přesně to bude bolet, se u jednotlivých lidí liší. S bolestí však přichází i balzám radosti, neboť máme výsadu ochotně se obětovat pro našeho Spasitele a Krále.

Druhým omylem je, že pohodlí a křesťanství spolu mohou existovat. Jsme přece uprostřed bitvy. Jak Pavel píše Timoteovi: *Snášej se mnou všechno zlé jako řádný voják Krista Ježíše. Kdo se dá na vojnu, nezaplétá se do záležitostí obyčejného života; chce obstát před tím, kdo mu velí* (2Tm 2,3–4). Jsme povoláni, abychom se obětovali. Přesně to je podstatou následování ukřižovaného Pána. Najdeme své pohodlí v Kristu (2K 1,3–7)!

4. Štědré dávání

Druhým rysem našeho dávání by měla být vlastnost, kterou spatřujeme na každé straně Nového zákona – štědrost. Pavel píše: *Vždyť kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet, a kdo štědrě rozsévá, bude také štědrě sklízet* (2K 9,6). To je staré zemědělské pravidlo – pokud zasadíte

málo, neurodí se vám mnoho. Bůh chce, abychom riskovali a při sázení nebo při štědrém dávání vsadili všechno na něho. Ještě jednou si zopakujme, že naše štědrost je výkladní skříň hojnosti, kterou jsme obdrželi shůry, a proto by všichni křesťané měli být štědrí. Měli bychom dávat štědrě na podporu svého místního sboru, na podporu misionářů, na potřeby našeho bližního v nouzi, abychom projevíli lásku své rodině, abychom povzbudili bratry a sestry v Pánu.

Kolik bychom tedy měli dávat? Všechno, co dáváme, i to, co si necháváme, patří v konečném důsledku Bohu. Kolik peněz byste měli dávat na sbor? Je pravděpodobné, že více, než dáváte dnes. Ale jistě dost nato, abyste mohli před Bohem čestně vyznat, že peníze, které jste si nechali, abyste je utratili jinde, mu přinesou stejnou nebo větší slávu, než kdybyste je darovali. „Dávejte tak, aby peníze, které utrácíte za své vlastní potřeby, přinášely Bohu stejnou nebo větší slávu, než kdybyste je darovali.“ To je zlaté pravidlo pro nás všechny. A pro většinu z nás by to znamenalo o hodně víc než 10 procent.

Pojďme hledat odpověď na třetí otázku: Komu by měli křesťané dávat?

Kam by naše peníze měly jít?

Povinnosti

První věc, kterou musíme promyslet, když se rozhodujeme, kam poslat své peníze, jsou oblasti, kde nás Písmo zavazuje. Pojďme začít s naší základní zodpovědností. V 1. Timoteovi 5,8 Pavel říká: *Kdo se nestará o své blízké a zvláště o členy rodiny, zapřel víru a je horší než*

nevěřící. Zajištění rodiny se zdá být naší základní zodpovědností.

Řekněme však, že jste svou základní povinnost splnili. Co dál? Dávejte na místní sbor. V listu Galatským 6,6 Pavel píše: *Kdo je vyučován v slovu, nechť se s vyučujícím dělí o všechno potřebné k životu.* Zdá se, že to navazuje na starozákonní praxi dávání desátků na podporu lévijců, kteří vyučovali Boží lid. Kolik byste měli dávat na svůj sbor? Neřeknu vám to. Budete muset prozkoumat svá srdce s ohledem na to, o čem jsme tady mluvili.

Příležitosti

Kromě výše uvedeného si nemyslím, že v Bibli nacházíme další oblasti, kde máme povinnost dávat. Ale vidíme zde příležitosti. Například, Pavel nepřikázal Korintským, aby dali na chudé sbory v Judsku, ale předložil jim to jako vynikající příležitost (2K 8,8). Podobně se vyjadřuje i v listu Galatským 6,10: *A tak dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.*

Staráte se tedy o svou rodinu, dáváte patřičnou částku na svůj sbor, ale pořád vám zbývají peníze, které nepotřebujete. Co s nimi máte udělat? Snažte se vymyslet nejlepší, nejstrategičtější způsob, jak ty peníze utratit, abyste z nich v poslední den, až budete stát před Kristem, mohli vydat dobrý počet.

Možná dáváte na svůj sbor více peněz, protože s nimi dobře nakládají. Mám naději, že v průběhu času, jak poroste váš příjem, budete na svůj sbor dávat každý rok větší částku. Bůh chce, abychom rostli nejen v naší naději, víře a lásce – chce, abychom také rostli a vynikali v dávání

(2K 8,7). Nebo můžete své peníze navíc použít k uspořádání veliké párty ve vaší čtvrti, abyste poznali nové lidi, kteří neznají Pána. Možná dáváte na místní útlek pro bezdomovce nebo na misionáře v zahraničí. Mohli byste půjčovat své auto ve dnech, kdy ho nepoužíváte. Mohli byste půjčit peníze svému křesťanskému příteli, aby se dostal z dluhu.

Poznámka na okraj – myslím si, že jasné biblické vyučování ohledně půjčování peněz nás vede k tomu, že u osobní půjčky bratrovi nebo sestře v Kristu bychom nikdy neměli vymáhat úroky (Ex 22,25; Lk 6,34–36). Ta osoba je přece v nouzi a my máme nemajetným prokazovat milosrdenství. V opačném případě budete vydělávat na jejich situaci.

Existuje množství příležitostí, jak využít vaše peníze. Vaším posláním je rozpoznat, jak z nich můžete vytěžit co nejvíce pro Boží slávu.

Jak by měli křesťané dávat?

Nakonec se pojďme podívat na to, jak bychom měli dávat. Nejprve si ukážeme, co říká Pavel v 1. Korintským 16,2: *V první den týdne nechť každý z vás dá stranou, co může postrádat, aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu.*

Z tohoto verše si můžeme vzít pět biblických pravidel, a na konci přidáme pro dobrou míru ještě jedno navíc.

Jak bychom tedy měli dávat? Dávání by mělo být...

1. Pravidelné

Měli bychom dávat pravidelně. Pavel říká: „V první den týdne“, kdy se scházela církev. Někdy se bojím, že křesťané jsou

ochotnější následovat pravidla daňového úřadu a dávat jen před koncem roku, než aby se řídili biblickými pokyny, tedy dávat pravidelně v průběhu roku. Dávání by mělo být skutkem víry nejen z hlediska toho, kolik dáváme, ale také, kdy dáváme. Oddělujeme prvotiny hned, nebo dáváme z toho, co zbude nakonec? Kromě toho je daleko lepší a odráží to naší důvěru, když dáváme Bohu ochotně v průběhu našeho života, než když jsme přinuceni dát před smrtí.

2. Osobní

Jako jednotlivci máme všichni zodpovědnost dávat. Pavel říká „každý z vás“. Nemůžeme si myslet, že dává-li sbor, dáváme tím pádem i my.

3. Plánované

Měli bychom si své dávání pořádně promyslet. Pavel říká, abychom odkládali stranou. Když plánujeme svůj rozpočet, měli bychom plánovat i svůj dar. Pavel píše v 2. Korintským 9,7: *Každý ať dává podle toho, jak se ve svém srdci předem rozhodl.* Toto je rozhodnutí, za které byste se měli modlit a přemýšlet o něm – nemá to být rozhodnutí udělané v neděli ráno během okamžiku.

4. Progresivní

Měli bychom dávat podle svých prostředků. Pavel říká, abychom dávali podle toho, co můžeme postrádat. To neznamená, že každý musí dát konkrétní částku, jako třeba 1 000 dolarů. Ani to neznamená, že každý musí dát konkrétní procento, jako třeba deset procent. Dávat progresivně spíše znamená, že čím víc prosperity nám Bůh dopřává, tím více bychom měli dobrovolně dávat (2K 8,2–3 a 12–15).

Řekněme, že věřící A má příjem 30 tisíc dolarů za rok a věřící B vydělá 60 tisíc dolarů za rok. Oba dávají deset procent ze svého příjmu. Řekněme, že jejich situace je jinak stejná – dává věřící B progresivně? Ne, nedává. Po odevzdání daru zůstalo věřícímu A na živobytí 27 tisíc dolarů a věřící B má 54 tisíc neboli dvakrát tolik. Věřící B by mohl dát i dvacet procent a pořád by mu zůstalo o 20 tisíc víc než věřícímu A.

Dávat progresivně tedy znamená, že čím více máte, tím více byste měli dávat. Není to jen o dávání větší částky peněz, ale také o vyšším procentu. A tak když vám zvýší plat, máte možnost začít dávat vyšší procento z vašeho příjmu. Pamatujte, že znakem štědrosti není, kolik dáváme, ale kolik nám zůstává.

5. Hojné

Naše dávání má být štědré. Pavel uzavírá své pokyny slovy: *...aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu.* Každý z nás by měl dávat tolik, kolik se rozhodl ve svém srdci (2K 9,6–7), když uvážil vše, co nám Bůh daroval v Kristu.

6. Skryté

A nakonec nezapomeňme na Ježíšovo vyučování v Matouši 6,3–4: *...ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto...* Veřejné skutky uctívání, jako je odevzdání daru během bohoslužby, přináší Bohu chválu. Neměli bychom však dávat proto, abychom získali uznání, nebo od Boha nedostaneme žádnou odměnu.

Závěr

Pojďme uzavřít naše vyučování. *Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere* (Sk 20,35). To jsou Ježíšova slova a jsou skutečně prav-

divá. Jedna z největších křesťanských radostí je být schopen dávat více. Z pohledu na ovoce naší práce mnohonásobně rozmnožené v životech ostatních plyne obrovské uspokojení. Peníze jsou mocná věc,

a když je používáme správně, mají potenciál konat neuvěřitelné dobro. To je úžasný pocit. Mám naději, že jsme schopní vyniknout v milosti dávání. A když budeme věrní v málu, Bůh nám s radostí svěří více.

POTŘEBA A NUTNOST VÝKLADOVÉHO KÁZÁNÍ

Derek Thomas

Legendární golfista Jack Nicklaus řekl, že to nejlepší, co kdy udělal, bylo, že objevil „fundamentalistického“ učitele Jacka Grouta, který ho naučil základy, kterými se od té doby řídí. Skvělí kazatelé, stejně jako skvělí golfisté, se řídí základními pravidly. Čím více je uvádějí do praxe, tím lepšími se stávají.

Jedno takové pravidlo pregnančně vyjádřené anglickou prózou, která se nám už jeví jako zastaralá, je dnes potřeba stejně jako v době svého vzniku. Najdeme ho v *Příručce k veřejnému uctívání Boha (Directory for the Publick Worship of God)*, kterou v roce 1645 sepsal Westminsterský synod. Příručka říká, že když kazatel odhaluje smysl daného textu, má se ujistit, že „se jedná o pravdu, která je v daném textu obsažená či na něm založená, aby posluchači mohli rozeznat, jak ji Bůh v daném místě učí“. Jinými slovy, kázání musí posluchačům pomoci lépe chápat Bibli.

Když teologové zapsali tento princip, řídili se první knihou na téma homiletiky, kterou anglická reformace přinesla: *Umění prorokovat (The Arte of Prophecying)* Williama Perkinse (1617), ve které najde-

me následující pokyny: „Kázáno má být pouze Slovo Boží, ve vši své dokonalosti a vnitřní shodě a soudržnosti. Písmo je výlučným předmětem kázání, jediným polem, na kterém má kazatel pracovat.“

Ač se to zdá neuvěřitelné, Perkins považoval za nutné zdůraznit skutečnost, že kazatelé mají kázat Bibli a *jedině* Bibli. Jako Pavel naléhal na Timotea, že úlohou kazatele je *hlásat slovo Boží* (2Tm 4,2).

Pavel již dříve ujišťoval Korintské, že on a jeho společníci nejsou *jako mnozí, kteří kramají s Božím slovem* (2K 2,17). Slovo, které zde Pavel používá, *kapeleuô*, se překládá různě, například jako „kramářit“, „převracet“ nebo „jednat podvodně“; překlad *New Living Translation* náš verš překládá následovně: „Nejsme jako ti čachráři – a že je jich mnoho – kteří kážou jen proto, aby si vydělali peníze.“ Toto slovo vychází ze světa starověkých hostinců. Označuje praktiky „ředění a řezání nápojů a jejich prodej se špatnou mírou“. Při práci s Písmem Pavlovi záleželo na čistotě a upřímnosti.

Znovu mladého Timotea vyzývá, ať usiluje o to, *aby se před Bohem osvědčil jako dělník, který se nemá zač stydět, protože*

správně zvěstuje slovo pravdy (2Tm 2,15). Slovo, které mnoho verzí předkládá jako „vykládá“ nebo „rozděluje“, ve skutečnosti znamená „rozřezává“ (*orthotomeo*). Timoteus měl skrze Boží slovo postupovat přímo a neodchýlit se doleva ani doprava. Měl „hlásat slovo“ – což znamená, že měl nejen kázat z Bible, ale že měl *vysvětlit* pasáž, na kterou káže, protože Písmo je, jak Pavel Timoteovi připomíná, *vydechnuté Bohem* (2Tm 3,16).

Výkladové kázání je *nutným* důsledkem učení o Bohem vydechnuté podstatě Písma. Principem zde není to, že by Bůh dýchl do Písem, ale že Písma jsou důsledkem jeho vydechnutí. Ať už v nás Bible při jejím čtení vyvolává jakékoli pocity, Písmo jasně obhájí svou podstatu z Božího dechu. Proto je úkolem kazatele, aby pomáhal lidem poznávat

Boží slovo a rozumět mu. Má se omezit pouze na něj – bez toho, že by cokoliv přidával nebo ubíral. Jak napsal Alec Motyer: „Služba výkladového kázání je odpovídající reakcí na Bohem vydechnuté Písmo. Jeho ústředním rysem je význam, který v sobě nese samotné slovo „výkladové“: má ukazovat, co je v textu.“

Takováto na Slovo zaměřená služba, která se zakládá na Bohem daném Písmu (jak Pavel objasňuje církvi v Efezu), plní čtyři cíle zároveň: buduje církev ve víře a poznání; vede věřící k dospělosti, která se vyznačuje duchovní stabilitou; buduje lidi, jejichž životy se vyznačují bezúhonností; a vybavuje svaté ke službě, takže každý úd církve se podílí na službě druhým (Ef 4,12–16).

Překlad Jan Prorok

PROČ SE VYHNOUT SBORŮM, KTERÉ NEPRAKTIKUJÍ CÍRKEVNÍ KÁZEŇ

Eric Davis

Proces biblické církevní kázně, který je popsán v Matouši 18,15–20, je často nepřijemný, nelehký, musí se do něj investovat a doprovází ho ztráty. Obvykle se nic nevyrovná bolesti, která přichází, když vyznávající věřící musí být veřejně vyloučen z místní církve.

A přece, pokud se kázeň uplatňuje biblicky, je v souladu s biblickou láskou, péčí a poslušností vůči Kristu. Je posvátným procesem, ve kterém je vyzdvížena Boží svatost, ochráněna čistota církve a zdů-

razněna hodnota duší. Mark Dever správně říká, že církevní kázeň je „milující, provokativní, poutavý, zřetelný, uctivý skutek poslušnosti a milosrdenství, který pomáhá k budování církve, která přináší Bohu slávu“. Přesně to osobně zažil můj přítel. Byl v rámci církevní kázně biblicky vyloučen z velkého sboru – a dodnes vyznává, že to byla jedna z nejlepších věcí, jaká se mu kdy stala.

Co je však nejdůležitější, jedná se o neoddiskutovatelnou součást fungování

skutečné Boží církve. Pevná vyznání víry, jako jsou Belgické vyznání, Skotské vyznání a Heidelberský katechismus, právem označila církevní kázeň za bezpodmínečně nutný rys místní církve.

Je pravda, že přítomnost církevní kázně nutně neznamená, že konkrétní sbor je zdravý. Je smutnou skutečností, že proces kázně je někdy zneužíván. Nicméně, odmítání kázně praktikovat je rozhodně varovným signálem. Jedna věc je, jestli vedení sboru nepropraktikovalo církevní kázeň, ale nyní se jí snaží začít uplatňovat. Ovšem něco docela jiného je, jestliže jí sbor prostě uplatňovat odmítá. Toto odmítnutí je příznakem výskytu dalších problémů, a proto je třeba se danému sboru vyhnout.

Následuje seznam deseti problémů, které se obvykle vyskytují ve sborech neochotných kázeňsky zasáhnout ve vašem životě, což z nich dělá nebezpečné sbory:

1. Nebezpečný přístup k Bohu a jeho slovu.

Bůh přikazuje posvátnou praxi církevní kázně. Kromě Kristova jasného příkazu v Matoušovi 18,15–20 se objevuje i v oddílech, jako je Římanům 16,17–18; 1. Korintským 5,1–13; 2. Korintským 2,5–11; Galatským 6,1–3; 2. Tesalonickým 3,6.14–15 a Titovi 3,9–11.

Není žádný rozdíl v tom, jak přistupujeme k Bohu a jak přistupujeme k jeho slovu. Postoj vůči Písmu je ukazatelem postoje vůči Bohu (Ž 119,48; 138,2). V důsledku je tedy problém sboru, který odmítá praktikovat církevní kázeň, mnohem větší než samotné odmítnutí praktikovat církevní kázeň. Jsou zde hlubší problémy,

kteří se týkají například dostatečnosti Písma, upřednostňování Boží autority proti autoritě člověka a Boží moudrosti proti moudrosti člověka. Tento problém nebude v církvi ojedinělý, stejně jako jablůň s nakaženými kořeny neurodí pouze jedno špatné jablko.

2. Špatné chápání znovuzrození.

Sbor, který zavrhuje církevní kázeň, může mít nedostatečné pochopení zázraku znovuzrození. Jak to? Jedním z účelů církevní kázně je ukázat, že obrácení a neobrácení lidé jsou z duchovního hlediska zcela rozdílná stvoření (2K 5,17). Když je uplatňována, pokání i tragédie kázně ukazují, co znamená být v „Kristu“.

Když například činíme pokání hned, v rámci prvního kroku (Mt 18,15), ukazuje se tak náš znovuzrozený stav, protože není možné, abychom tak reagovali, pokud nejsme v Kristu a neprožíváme usvědčující milost Ducha svatého. Když je někdo v rámci kázně vyloučen, také se tím ukazuje rozdíl mezi znovuzrozenými a neznovuzrozenými. Je pravda, že vyloučený člověk může být znovuzrozený, ale máme se k němu chovat, jako by nebyl, protože se očividným způsobem chová, jako by nebyl. Praktikování církevní kázně je předepsaný způsob, jak ukázat radikální zázrak znovuzrození skrze víru v Krista. Odmítnutí uplatňovat kázeň tedy znamená vést ke špatnému chápání toho, co znamená být obrácený.

To je nebezpečné, protože riskujeme, že budeme budovat falešnou jistotu spasení. A trvat na biblickém rozlišení mezi obrácenými a neobrácenými neznamená

ná bránit lidem ve vstupu do nebe, ale přivádět je tam. Zanedbávání církevní kázně zde může kalit vodu.

3. Nedostatečný důraz na posvěcení.

Podobně, odmítnutí praktikovat církevní kázeň ukazuje nedostatečný důraz na posvěcení. Jestli hřích není konfrontován, pak hřích nepovažujeme za nic vážného, což znamená, že podobat se Kristu není až tak důležité, což znamená, že posvěcení není až tak důležité, což v konečném důsledku znamená, že duše a věčnost nejsou až tak důležité. Znovu, tato otázka nestojí odděleně od všech ostatních. Jestli tedy církevní kázeň není příliš důležitá, ač vyznání tvrdí něco jiného, pak ani život z moci Ducha, osobní svatost a nesení ovoce nejsou důležité. A stejně jako u 2. bodu nebezpečím může být falešná jistota pro neobrácené.

4. Nedostatek lásky k církvi i k neobráceným.

Jonathan Leeman ve své jedinečné knize *The Church and the Surprising Offense of God's Love (Církev a překvapivá urážka Boží lásky, s. 221–222)* píše:

Církevní kázeň... je jasným důsledkem na Boha zaměřené evangelijní lásky. Ve světě, kde bylo Kristovo království ustanoveno, ale ještě nebylo naplněno, je nevyhnutelným a milujícím nástrojem. Kdyby se Boží láska zaměřovala na člověka, kázeň by byla krutá. A těm, kdo zůstávají přesvědčení Satanovou lží, která se snaží svrhnout Boha (Gn 3,5), to tak vždycky zní a bude znít. Avšak pro církev, která usiluje o svatost, je cír-

kevní kázeň odmítnutím nazývat to, co je nesvaté, svatým. Je způsobem, jak přestupníkovi odepřít a odmítnout uznání a ujištění, aby už neměl prostor pro sebeklam. Je radikálním odmítnutím moudrosti tohoto světa, a tak pomáhá vyjasnit, co přesně je láska.

To znamená, že je třeba znovu promyslet obvinění, že církevní kázeň je nemilující. Může být praktikována bez lásky, ale církevní kázeň jako taková není nemilující. Kázeň je projevem Boží jisté, otcovské, neměnné lásky k jeho lidu, která jej vede k větší podobnosti Kristu (Žd 12,7–11). Navíc, Pavel nazývá korintskou církev „nadutou“ (1K 5,2) kvůli tomu, že odmítá uplatnit církevní kázeň. Přemyslím, kolikrát jsme použili slova jako „nadutý“ nebo „arogantní“ ve stejném smyslu. Pavlova slova znamenají, že odmítnutí s láskou konfrontovat hřích, a to až po církevní kázeň, je arogantní, naduté a nemilující. V tomto případě láska znamená, že nám více záleží na přátelích než na přátelství.

Kromě toho, církevní kázeň je prostředkem, jak pomoci vyznávajícím, a přece neobráceným lidem, aby viděli, v jak nebezpečné situaci se nachází. Odmítat v takovém případě církevní kázeň by bylo nenávistí.

5. Nedostatečná pastýřská péče a zájem o duše.

Hlavními metaforami pro lidi a péči v kontextu církve jsou ovce a pastýřství. Ovce potřebují hranice, dozor a sounáležitost. To jim poskytují ovčinec a pastýř. Dveře pro bezpečný vstup, ohrada jako bezpečné hranice a pastýř, který je

vede – právě to utváří péči, kterou ovce nutně potřebují.

Církevní kázeň tedy existuje kvůli tomu, kým ovce jsou, co potřebují a jak moc je Bůh miluje. Ale církev, která ji odmítá uplatňovat, se tak připodobňuje k ovčinci bez dveří, bez ohrad a s apatickými pastýři. V dávných časech by něco takového vůbec nebylo považováno za ovčinec a ovce, se kterými by se takto zacházelo, by byly považovány za zanedbané.

Církev, která nekázní vyznávající věřící, pase duše nedostatečným způsobem. Ukazuje tak, že má nebezpečně omezený pohled na člověka. Toto pastýřství má zúžené vidění, má klapky na očích; vidí duše pouze v kontextu tohoto života. Zapomíná, že bez svatosti nikdo nespátří Pána (Žd 12:14). Péče se chybně chápe v kontextu toho, jak se lidé v konkrétních chvílích cítí. Proto se jedná o závažné selhání pastýřů. Jay Adams to vyjádřil následovně:

Nekáznit členy sboru znamená upírat jim výsadu být konfrontováni druhými a církví, když pochybí ve svém učení nebo životě. Kristus jim toto právo dal; nemáme právo jim ho upírat. (A Theology of Christian Counseling, s. 286.)

A na osobní rovině já sám děkuji Bohu za muže okolo mě, kteří mě milují dost na to, aby mi neupírali mé právo na církevní kázeň. Víím, že sejdu-li z cesty například v mém manželství nebo učení, mám bratry, kteří mě milují dost na to, aby mě jako pastýři vedli celou cestu až ven ze sboru, a to je milost, která mě vede ke střídlosti. Právě to je skutečná péče.

6. Povrchní přístup k biblickému společenství.

Z části můžeme říct, že biblické společenství vypadá jako skupina obrácených jednotlivců, kteří plní biblické příkazy o společném životě v místním sboru v kontextu oddaných, trvalých a upřímných vztahů. Ale kde odmítají církevní kázeň, tam není zdůrazňován život „v Kristu“, což znamená, že není zdůrazňován růst do Kristovy podoby ani posvěcení. Výsledkem bude, že biblické společenství se stane povrchním a plytkým. Budou chybět známé charakteristické rysy rodiny pod Boží milostí, kterými jsou láska, vyznávání hříchů a konfrontování hříchů druhých, což povede k zakrnění a úplnému odumírání biblického společenství (Př 27,5–6, Žd 3,12–14). Místní církev se začne starat o udržování bezpečného, jasně stanoveného odstupu od druhých. A bez toho, aniž bychom si sloužili milostí a napomínali se navzájem, může se stát, že budeme zatvrzováni klamem hřichu a možná ani nebudeme skutečně obráceni.

7. Nízká důležitost svědectví místní církve světu.

Zbožnost místní církve je to, co z ní dělá slanou sůl a zářící světlo pro společnost, která ji obklopuje. Svatost členů sboru zdobí evangelium, které káží (Tt 2,10). Když ale sbor zanedbává církevní kázeň, součástí DNA sboru bude nezájem o posvěcení. Nevyhnutelným důsledkem je nedostatečné svědectví světu.

8. Nedostatek lásky k těm, proti komu přestupník hřeší.

V situacích, kdy je zapotřebí uplatnit církevní kázeň, se vždycky nacházejí i další

lidé, jako jsou manželka, děti nebo spolupracovníci, které daný přestupník do celého masakru zatahuje. To znamená, že pokud sbor neuplatňuje církevní kázeň, přestupník není jediný, komu se tím upírá láska. Pokud sbor například neuplatní kázeň vůči manželovi, který žije v cizoložství, ze kterého nečiní pokání, jeho manželce je tím upíráno vynesení Božího soudu nad ním. Jelikož církev odmítá přínést konečné řešení skrze kázeň, celý tento chaos zůstává v matoucí nejasnosti. Výsledkem je, že manželka a dokonce i děti, členové sboru a příbuzní jsou ponecháni ve zmatku, který není nutný (a který je ubohým svěděctvím). Nemusí to tak ale být. Církevní kázeň je nebesy schváleným, definitivním rozsudkem, který přichází skrze vedení sboru a tam, kde je bolest, přináší pokoj (Mt 18,18–20).

9. Povrchní chápání usmíření ve vztazích.

Cílem církevní kázně je usmíření. To, v co vždy doufáme, je pokání a získání našeho bratra (Mt 18,15). Ale skutečné usmíření nikdy nenajdete na cestě ignorování hříchu. Právě naopak. Proto, když sbor odmítá praktikovat kázeň, ukazuje, že nedostatečně chápe usmíření ve vztazích.

Ale ve sboru, kde se správně uplatňuje církevní kázeň, jsou biblické příkazy o společném, vzájemném životě průběžně uplatňovány. Takový sbor se snaží o biblické vztahy, což znamená, že v něm dochází k usmíření. Na této straně nebes totiž neexistuje vztah, ve kterém by nebylo třeba se vypořádávat s hříchem. Sbor podle Božího srdce je místo se zvláštní charakteristikou: je divné, pokud zde s člověkem

někdo s láskou nemluví o jeho hříchu. Je to místo, kde se vyznává hřích. Je to místo, kde hřích je, téměř paradoxně, zároveň v bezpečí i v nebezpečí. Mezilidské problémy se nezametají pod koberec, ale vyznávají se a činí se z nich pokání, aby mohlo dojít k usmíření.

10. Odmítnutí se odlišit jako novozákonní církev.

Jay Adams správně říká, že církev, která odmítá uplatňovat církevní kázeň, „ani není církví, jelikož odmítá vymezit hranici mezi světem a církví tím, že by praktikovala kázeň“ (*Handbook of Church Discipline*, s. 103). A jak je napsáno výše, předchozí církevní generace by souhlasily.

Může se to zdát jako velmi odvážné tvrzení, ale, znovu, pokud církev odmítá uplatňovat kázeň, je to příznakem dalších rizik, která se mohou vyskytnout v daném Božím domě, jako jsou: vybíravý přístup k Písmu, nahrazování Boží moudrosti lidskou, potenciálně nebezpečný pohled na spásu a posvěcení, nedostatek lásky, nedostačující vedení církve, světský pohled na společný život v Kristu, malý důraz na důležitost svěděctví a laciný pohled na usmíření.

To je dost důvodů vyhnout se sboru, který vás nebude káznit. Proto pečlivě přemýšlejte předtím, než skočíte někam, odkud vás nevyhodí. To nejlepší, co Bůh pro svůj lid má, je místní církev, která je dostatečně bezpečná na to, aby je v rámci kázně vyloučila.

Překlad Jan Prorok.

ZDRAVÉ VEDENÍ CÍRKVE

Jaroslav Kernal

Církevní otec Jeroným (345-419) napsal ve svém dopise v roce 394 staršímu sboru jménem Nepocián, že církve jsou pokrytecké, protože mají větší zájem o vzhled svých budov než o pečlivý výběr vedoucích. Napsal: „Mnozí dnes staví budovy; zdi a sloupy jsou ze zářivého mramoru, stropy se třpytí zlatem, oltáře jsou vyloženy drahokamy. Ale na výběr Kristových služebníků nikdo nedbá.“ O šestnáct století později na tom nejsme o nic lépe. Církve se dnes mnoho starají o to, jaké mají PR (tedy vztahy s veřejností), jak se prezentují navenek, jaké mají budovy, jaká mají liturgická roucha, jak propracované a uživatelsky přívětivé mají webové stránky... Ale jenom výjimečně uslyšíte o tom, že se nějaká církev stará o to, jaké má vedoucí! Proč je tomu tak? Protože nebereme dostatečně vážně Boží slovo!

O vedení církve je v Písmu napsáno mnohem víc než o jakémkoliv jiném předmětu, který se týká života Božího lidu. V Bibli nalezneme podrobný a detailní popis církevních vedoucích, jejich kvalifikace i obsahu jejich služby.

◆ *Věrohodné je to slovo: Kdo chce být biskupem, touží po krásném úkolu (1Tm 3,1).*

Slovo ‚biskup‘ je náboženské slovo, které ve skutečnosti není překladem, ale pouhým přepisem původního řeckého ‚episkopos‘. Toto řecké slovo má však svůj vlastní význam a ten je důležitý. Současné užití výrazu ‚biskup‘ v češtině se od původního řeckého ‚episkopos‘ výrazně

posunulo. Dnes si pod pojmem ‚biskup‘ lidé nejčastěji představí církevního hodnostáře. ‚Episkopos‘ v Písmu ale neznamená žádnou hodnost ani postavení, ale úkol. Svůj původ má ve slovese s významem: hlídat, střežit, dohlížet, dávat pozor, starat se, pečovat o něco. ‚Episkopos‘ je někdo, kdo dohlíží, pečuje, stará se.

Vážné povolání

První verš třetí kapitoly listu Timoteovi začíná slovy: „Věrohodné je to slovo...“ Věrné, hodnověrné, důvěryhodné nebo věrohodné slovo. Je to vyjádření, které má ukázat na závažnost toho, co následuje. Jako kdyby chtěl Pavel zvednout prst a říci: „Teď dávejte všichni dobrý pozor, protože to, co uslyšíte, je nesmírně důležité!“

Na čtyřech dalších místech Pavel používá tutéž frázi, aby zdůraznil evangelium. Nejprve, aby vyzdvihl evangelium v kontrastu k učitelům zákona, kteří chtěli lidi uvést pod zákon, a navíc jim vykládali o rodokmenech a bájích. Pavel říká, co je důležité: *Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky* (1Tm 1,15). Podruhé Pavel používá frázi ve čtvrté kapitole, kde znovu píše o falešných učitelích, kteří svádějí lidi démonskými naukami a zakazují jim jíst některé pokrmy, ženit se a chtějí je uvést do askeze a do otroctví vnějších, tělesných věcí. A znovu zdůrazňuje evangelium Ježíše Krista: *Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu* (1Tm 4,9). Jaké slovo? *...že máme naději v živém Bohu, který je Spasitel všech lidí,*

zvláště věřících (1Tm 4,10–11). Také ve 2. Timoteovi 2,11–14 Pavel zdůrazňuje evangelium, i když z trochu jiného úhlu pohledu: *Věrohodné je to slovo: „Jestliže jsme s Kristem zemřeli, budeme s ním i žít* (2Tm 2,11). Opět staví evangelium do kontrastu k těm, kdo učí falešné věci. „Věrohodné slovo“ znovu ukazuje na vážnost a důležitost evangelia. A v Titovi 3,5–8 opět mluví o evangeliu a používá stejnou frázi: „Tato slova jsou spolehlivá...“

Stejně spojení Pavel používá ještě v jednom jediném případě, a to, když píše o vedení církve. Jedná se o stejně závažné a důležité téma jako samotné evangelium. Špatné pochopení evangelia má důsledky, které sahají až na věčnost. Evangelium je tím nejúčinnějším nástrojem v boji s herezí. *Evangelium je Boží moc ke spasení* (Ř 1,16). Ale neméně závažné je špatné porozumění tomu, co je to církev a kdo má církev vést. Důsledky mohou být stejně závažné. Vedení církve totiž velmi těsně souvisí s evangeliem. Vedoucím je zvláštním způsobem svěřeno evangelium, mají ho vyučovat a sytit jím Boží lid, mají evangeliem také chránit Boží lid, usvědčovat odpůrce a zahánět vlky, kteří by chtěli trhat stádo. Starší církve má být:

◆ *... pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce.*

(Tt 1,9)

Přesto budou mnozí lidé vyhledávat špatné vedoucí – a nemylte se – nebudou to lidé mimo církev. Z církve vzejdou jak falešní učitelé, tak i ti, kteří je budou vyhledávat. Pavel o takových lidech napsal, že:

◆ *... nesnesou zdravé učení, a podle svých choutek si seženu učitele, kteří by vyhověli jejich přáním. Odvrátí sluch od pravdy a přikloní se k bájím.* (2Tm 4,3–4)

Pavel říká, že přijdou lidé, kteří budou učit nesmysly, nebudou učit pravdu, ale vykládat lidem vtípy, říkat jim o svých zážitcích, předkládat jim vymyšlené příběhy, budou převracet a překrucovat Boží slovo, milost budou převracet v nezřízenost, nepovedou lidi ke Kristu a k evangeliu, ale do záhuby.

Kdo se stane vedoucím sboru, není otázkou volby, ani nezáleží na tom, co se nám líbí nebo nelíbí, nebo jak bychom si věci představovali, je to otázka věrnosti evangeliu. Ještě za života apoštolů církve opouštěly způsob vedení, který apoštolové ustanovili. Pavel napsal 1. list Timoteovi jenom pár let potom, co odešel z Efezu. A musel tam zanechat Timotea, aby dal do pořádku to, co Pavel předtím efezskou církev vyučoval a co tato církev opustila. Ze Skutků 20 víme, že Pavel ustanovil v Efezu starší a nemáme žádný důvod domnívat se, že by to udělal podle jiných kritérií, než jak to popisuje ve třetí kapitole 1. Timoteovi. Stačilo jenom pár let a Timoteus musí ustanovit nové starší, musí vyřešit problém s učiteli zákona v Efezu, musí se s evangeliem v ruce postavit těm, kdo svádějí církev démonskými naukami (1Tm 4,1–3). Proto Pavel zdůrazňuje: „Věrohodné je to slovo!“ Kdo vede Boží lid, je stejně důležité, jako evangelium samotné, které určuje podobu a charakter církve.

Bible je plná mužů, kteří sváděli Boží lid. Ježíš často vystupoval proti farizeům

a nazýval je slepými vůdci, kteří vedou slepé. Byli to špatní vůdcové, protože vyjídali domy vdov, šlo jim o přední místa, chtěli se lišit svým oblečením od ostatních lidí, aby na první pohled bylo vidět, že jsou něco víc, záleželo jim na obdivu druhých, chtěli se cítit nepostradatelní. Kam dovedli lidi? K tomu, aby ukřižovali Krista! Dneska jim podobní dělají a říkají úplně stejné věci a svádějí lidi k hříchu stejně jako tito slepí vůdcové.

Proto se každý křesťan musí zajímat o to, koho následuje, kdo ho vede, kdo mu káže Boží slovo. Nemůžeme to ignorovat – je to naše zodpovědnost. Pokud selžeme na tomto místě, projeví se to dříve nebo později na všech dalších místech, a nakonec se to projeví i na evangeliu samotném. O kom tedy Písmo mluví?

Vymezené povolání

Vedení církve je vymezené, je určené jenom někomu, ne všem. Církvev není demokraticky řízené společenství ani anarchie, kde si každý dělá, co se mu zlíbí. Církvev je tělo Kristovo, kde Kristus je hlava a řídí své tělo prostředky, které k tomu ustanovil.

Studijní překlad 1. Timoteovi 3,1 říká: „Usiluje-li **někdo**...“ Musíme si uvědomit, že tento „někdo“ neznamená „kdo-koliv“. Boží slovo vymezuje velmi přesně, kdo je tento „někdo“. Starším církve může být jenom ten, kdo to jím chce být – touží po tom. Není zde místo pro ty, na které to zbylo, nebo pro ty, kteří se dostatečně nebránili. Vedení církve je vymezené povolání. Toto vymezení začíná už v předchozích verších listu:

◆ *Učit ženě nedovoluj. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést. (1Tm 2,12)*

Bůh ve svém slově vymezuje, kdo může a kdo nemůže být vedoucím v církvi. Je to **jeho** církvev, ne naše. Jsou to **jeho** pravidla, ne naše, je to **jeho** vymezení, ne naše. Přesto dnes můžete vidět mnoho žen, které jsou pastorkami, farářkami, biskupkami nebo staršš...enami... Lidé z Božího domu udělali doupě lupičů. Dům Boží, jímž je církvev živého Boha, sloup a opora pravdy (1Tm 3,15), změnili podle obrazu svého. Jak může být církvev sloupem a oporou pravdy, když jsou ženy ustanovovány do vedení církvev, ačkoliv Boží slovo, tedy slovo pravdy zapovídá ženám v církvi vést?

Bůh sám určil, že ten, kdo touží po krásném úkolu musí být na prvním místě muž. Nejedná se o lidský výmysl, jde o učení Písma. A Písmo není namířeno proti ženám – muž a žena jsou si rovni. Rovnost však neznamená stejnost. Nakonec, když pročteme všechny verše, které se tématu týkají, uvidíme, že zdaleka ne všichni muži mohou vést církvev. To neznamená, že vedoucí v církvi jsou něco víc. Naopak, pro vedoucí v církvi má Písmo výrazy, které se nám obvykle moc nelíbí – slova jako například otrok:

◆ *Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebním; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem (Mt 20,26–27).*

◆ *Proto ať nás všichni pokládají za **služebníky** Kristovy a správce Božích tajemství (1K 4,1).*

Sluha Kristův je někdo, kdo sedí v podřízené pozici a namáhavě pracuje. Jsou další

slova jako je správce, nebo dělník (2Tm 2,15), který správně rozděluje slovo pravdy. 1. Tesalonickým 5,12 mluví o vedoucích jako o těch, kdo se usilovně namáhají svou prací mezi křesťany. Nebo slovo pastýř – raději dneska používáme mnohem vznešenější slovo pastor, nebo od něj vzniklé farář, ale pastýř? A Petr mluví o „podpastýřích“ – to už zní skoro jako pasáček, pasák... – „to snad raději ani nebudeme používat, to není vznešené, hezké a důstojné.“ Ale přesně takovým způsobem Písmo, tedy Bůh sám (!), mluví o vedoucích ve **své** církvi! Podívejte se na Krista:

◆ *Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Fp 2,6–9)*

Starší v církvi jsou podpastýři Kristovi. Nelze hovořit o nějakých postech, pozicích, úřadech, poctách, o autoritě nebo o důležitosti – jde o službu. A Boží slovo velmi jasně vymezuje, kdo má a kdo nemá sloužit jako starší církve. Budeme-li jej ignorovat, budeme se jenom vzdalovat od toho, co je nejdůležitější – a to je evangelium Kristovo, Boží moc ke spasení i posvěcení člověka. Proto musíme dbát na biblickou kvalifikaci mužů, kteří vedou církev. Tato kvalifikace začíná osobním, niterným povoláním.

Vnitřní povolání

◆ *Kdo chce být dohlížitelem, touží po krásném úkolu. (1Tm 3,1)*

Před námi jsou dvě slovesa, která popisují první a zásadní charakteristiku

mužů, kteří by **mohli** být těmi, kdo povedou církev. Znovu tady vidíme velké vymezení. „Kdo chce ... touží...“ Pavlova slova se zaměřují na vnitřní povolání člověka, který by teoreticky mohl být vedoucím v církvi.

První slovo je přeložené (EP, B21) slovem „chce“. Tento překlad je trochu bezzubý, bez chuti, všeobecný. Není špatný, ale řecké slovo je mnohem silnější. Další překlady nám mohou pomoci lépe si představit, co se za tím slovem skrývá – „baží-li“ (Pavlík), „míří k tomu“ (Petrů), „usiluje“ (Žilka, ČSP), „žádá“ (KRAL). Vidíme aktivní chtění, které jde za svým cílem. Použité slovo doslova znamená „natáhnout se po něčem, dosáhnout něčeho“.

V 1. Timoteovi 6,10 stejné slovo popisuje cestu člověka, který si zamiloval peníze. Z touhy po nich je ochoten udělat cokoli. Všechno ostatní půjde stranou. Z touhy po nich je ochoten snášet mnoho trápení, a dokonce sejít z cesty víry. Ke stejné silné touze je přirovnáno ono chtění z prvního verše třetí kapitoly listu Timoteovi. Nemusí znamenat jenom něco špatného – stejné slovo popisuje pocity svědků víry:

◆ *Ale oni toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské. (Žd 11,16)*

Vzpomeňte si na refrén jedenácté kapitoly Židům – „věřil, a proto jednal“. Ábel věřil, a proto přinesl lepší obět, Noe věřil, a proto postavil koráb, Abraham věřil, a proto vyšel z Uru... Jejich aktivní víra je tu popsána jako touha po lepší, nebeské vlasti. Touha, která se bude projevovat na životě člověka, bude vidět na jeho jednání, bude slyšet z jeho slov, projeví

se v modlitebním životě, ve službě, ve všem, co takový člověk dělá.

Není těžké rozpoznat takovou touhu. Muž, který chce být dohlížitelem, už jedná jako dohlížitel, už začal sloužit. Jestliže nějaký muž touží být starším, potom ho uvidíte, jak v církvi slouží – slouží prakticky, slouží kdykoliv a kdekoliv může. Žádná služba pro něj není malá, nedůstojná nebo nehodná jeho „vznešených“ tužeb. A to znamená, že ho nejspíš nevidíte vpředu a všem na očích, ale bude sloužit tak, jak o tom mluví Ježíš, když mluví např. o dávání, o modlitbě nebo o půstu:

◆ *Když prokazuješ dobrodiní, nechť tě budit pozornost... Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto... (Mt 6,2–4)*

Takový muž se modlí za druhé a za sebe, slouží prakticky, roste v poznání Boha a jeho slova, roste v pokoře a v bázni před Bohem – neroste v sebejistotě a ve vlastní síle, ale v závislosti na svém Spasiteli a na moci Ducha svatého. Takového muže trápí, když vidí, že jsou lidé jako ovce bez pastýře, když jsou lidé zmatení, když nerozumí Božímu slovu, když bloudí nebo hladoví. Jeho srdce je zlomené a touží s tím něco udělat. A takový muž také roste v pokorné službě druhým lidem. Protože chtění se bude projevovat službou. Možná taková služba nebude na začátku úplně moudrá, ale to je v pořádku – všichni bez rozdílu potřebujeme růst v moudrosti, v pokoře, v bázni i ve službě.

Takové chtění je v určité míře vlastní všem křesťanům. Ne všichni touží po

službě starších, ale v každém křesťanovi Bůh působí chtění i činění toho, co se Bohu líbí (Fp 2,13). Proto každý křesťan slouží druhým. Je to dílo Ducha svatého v nás, jak nás postupně a stále více proměňuje do podoby Pána Ježíše Krista, který nepřišel proto, aby si dal sloužit, ale aby sloužil (Mt 20,28). Nicméně v 1. Timoteovi 3,1 je ještě jedno sloveso:

◆ *Kdo chce být dohlížitelem, touží po krásném úkolu. (1Tm 3,1)*

Toto sloveso jde ještě mnohem dál než chtění z první poloviny verše. Je to sloveso, které vyjadřuje hlubokou vášnivou touhu. Může být použité pozitivně i negativně. Ježíš velmi toužil jít s učedníky velikonočního beránka (Lk 22,15). Ale totéž sloveso mluví také o muži, který cizoloží ve svém srdci, když se s chťičem, s touhou dívá na cizí ženu (Mt 5,28). V našem textu je to touha být starším, touha po krásném úkolu. Touha po tom, být pastýřem – tedy ve dne v noci hlídat stádo, rvát se s vlky, starat se o ovce, hledat ztracené, podpírat slabé a káznit svéhlavé. Je to popis hluboké vnitřní touhy. Nejedná se o něco povrchního, co za chvíli přejde, až přijde něco nového, nějaký nový nápad, nové myšlenky, nové učení... Je to povolání ke službě pastýře. To nemůže udělat žádný člověk, ani to z člověka neudělá žádný teologický seminář, pastýřem se člověk nestává ani volbou jiných lidí, kteří chtějí, aby byl starším. Jde dílo Ducha svatého (Sk 20,28).

Možná se najde muž, který se bude chtít takové touze vyhnout, protože se cítí nedostatečný. Ale kdyby chtěl utéct, bude jako Jonáš, kterého Bůh povolal do služby, ze které nelze utéct. Možná bude muset

takový muž dlouho čekat, než bude dobře připravený, aby splňoval všechna následující kritéria. Ale toto vnitřní povolání, tato niterná touha způsobená Duchem svatým dává sílu trpělivě čekat a vytrvale se připravovat skrze službu druhým. Jako čekal David, až dostane slíbené království – možná patnáct let. Stal se králem, když mu bylo třicet, ale Samuel ho pomazal za krále jako mladíčka, kterého museli zavolat od stáda. David si nikdy nevzal od Saula, co mu Bůh slíbil, protože měl tuto vnitřní touhu, toto vnitřní povolání, kterému dávalo sílu trpělivě čekat na Boží čas.

Je zodpovědností každého sboru, aby se modlil za nové starší, vyhledával je, připravoval je a ustanovil je. Je to na prvním místě zodpovědnost stávajících starších,

ale na druhé straně nikdo není z této zodpovědnosti vyňatý. Všichni jsme královským kněžstvem! Všichni se musíme modlit a musíme si navzájem sloužit. A bratři mají zkoumat svá srdce, jestli je Bůh nevolá do své služby. To není věc okamžiku, ale záležitost celoživotního růstu a zkoumání. To je Boží dílo v nás. Jsme Kristova církev, Kristova nevěsta, která má být krásná, svatá, čistá, připravená pro svého nebeského Ženicha. A taková může být jenom tehdy, když se bude sytit zdravým a hutným pokrmem Božího slova, které bude oslavovat Krista. Když jí povedou muži, kteří budou celým zbožní a kvalifikovaní, kteří budou svým životem toužit po tom, aby oslavovali svého Spasitele a Pána, který vykoupil církev svou vlastní krví.

ZKAŽENÝ SYSTÉM (1)

David Gay

Je smutnou skutečností, že po smrti apoštolů začala církev opouštět Kristovu zjevenou vůli, když si sama pro sebe vymyslela systém vedení církve. Zamysleme se nad slovem „hierarchie“, se kterým jsme se už setkali a které se bude objevovat znovu a znovu. V Kristových sborech samozřejmě existuje novozákonní hierarchie. Dokud žili apoštolové, byli ustanoveni nad celým Božím lidem, nad všemi Kristovými sbory, a spolu se staršími, dohlížiteli, biskupy, vedoucími (jak už jsem vysvětlil, tyto názvy jsou prakticky synonymy) řídili místní sbory v rámci jasně vytyčených mezí. Pavel ve svém listu určeném věřícím mluvil jasně o těch, kdo

jsou vašimi představenými v Kristu (1Te 5,12, viz také Žd 13,17). V daném smyslu zde tedy můžeme hovořit o novozákonní hierarchii. Zde bych se však rád podíval na to, jak Otcové zničili tento novozákonní vzorec. Jedním z významných znaků jejich odklonu bylo zavedení nebiblické, světské hierarchie. V Kristových sborech takové počínání bylo a zůstává odporné. A proto, když se ve zbytku této knihy objeví slovo „hierarchie“, musí rozhodnout kontext, zda hovoříme o jeho řádném novozákonním použití, nebo o tom deformovaném – odporném vynálezu, který během minulých dvou tisíciletí tolik ublížil Kristově církvi.

Dovolme teď Johnu Owenovi, aby shrnul dosud vyřčené a vedl nás dál:

Když byl na počátku skrze službu apoštolů založen sbor, nějaký čas se mu dostávalo jejich bezprostřední péče a dohledu a poté ho obvykle svěřili do služby nějakých evangelistů. [...] A v tomto stavu pokračovaly [sbory], dokud se mezi nimi nenašli tací, z nichž by se stali dohlížitelé a učitelé ostatních (2Tm 2,2; Sk 14,23; Tt 1,5). Po jejich smrti byli k této práci povoláni a sborem vybráni další z jejich středu. A tak bylo postaráno o zachování a postupné rozrůstání sborů. [...] A tento řád, totiž že církevní učitelé by měli být vzdělávání v církvi, pokračoval ničím neporušen do otevření veřejné školy v Alexandrii.

Owen zmínil v tomto úryvku několik závažných bodů. Kdyby ti z nás, kteří považují Owena za jednoho z nejlepších učitelů (což je v mnoha oblastech i můj případ), aplikovali jeho učení do každodenního života sboru, současné sbory by vypadaly úplně jinak!

Tím se dostáváme k dalšímu kroku. Nepřehlédněte Owenovu zmínku o „porušení“ novozákonního systému. V jednom ohledu se však mýlil. Owen mylně předpokládal, že biblický systém se udržel až „do otevření veřejné školy v Alexandrii“, která vznikla na konci druhého století. To ale není pravda! Rád bych vám dokázal, že to zlo zapustilo kořeny už dlouho předtím. Jednoduchý, jasný biblický systém církevního vedení a péče byl rychle zničen a důsledek toho sahá až k nám. Tento stav působil po ce-

lá staletí nezměrné škody a stále ještě škodí. Slovy Johna Owena, je katastrofou nesmírných rozměrů, že tento biblický proces pokračoval „neporušen“ jen několik málo let. Skutečností zůstává, jak jsem již řekl, že biblický systém byl v krátké době zničen, církev odpadla – nebo se odvrátila – od svého původního vzoru a vymyslela si vlastní způsob, jak bude věci dělat. To všechno mělo samozřejmě nejhroznější následky. Vyjádřeno Clarksonovými slovy, bylo to „strašlivé darebáctví“. Na to se nyní zaměřím.

Nový zákon nás varuje, abychom očekávali útok na každou doktrínu a praxi zavedenou Kristem, abychom se na něj připravili a abychom mu odolali (např. Ř 16,17–19; 1Tm 4,1–8; 2Tm 3,1–9 a 13–17; 4,1–5, Ju 3–4). Dějiny zachycují bezpočet příkladů takových útoků v každé době. Myslím, že můžeme s jistotou prohlásit, že neexistuje jediná Kristova doktrína nebo příkaz, které by unikly pozornosti falešných učitelů. V neposlední řadě biblický, pevný systém církevního vedení a vyučování, péče a vzdělávání, jež vychází z kněžství všech věřících a je jeho nedílnou součástí, byl zmrzačen k nepoznání. Zrovna tak jako Jarobeám, syn Nebatův, zničil svými invencemi uctívání Izraele (1Kr 12,26–33; 13,33–34; 14,7–9 a 14–16), tak lidé napadli a pokřivili novozákonní církevní život a pořádek – a se stejným katastrofickými důsledky pro sbory. Stejně jako Jarobeám, jenž svedl Izrael do hříchu (1Kr 15,34; 16,2, 19, 26, 31; 2Kr 3,3; 10,31; 13,2 a 11; 14,24; 15,9 a 18, 24, 28 atd.), by měli být nechvalně proslulí učitelé, kteří do sborů zavedli

novoty. Je smutné, že to tak není. Dokonce dochází k pravému opaku. Mnozí současní reformovaní a evangelikální učitelé se čím dál více vracejí k otcům.

V otázce řízení sboru musíme hledat vyváženost. Existují dvě hlavní nebezpečí – vzpurné ovce a tyranští pastýři. Věřící musejí uznávat, oceňovat, respektovat, ctít, odměňovat, následovat, poslouchat a poddávat se svým starším (1K 16,15–16; 1Te 5,12–13, 1Tm 5,17–19; Žd 13,17). Co se učitelů týče, nesmějí zneužívat svou pozici k vytváření kultury závislosti, a tím prakticky eliminovat kněžství všech věřících. Jejich služba by měla spíše povzbuzovat a vzdělávat věřící ke zlepšení jejich výkonu ve službě celému tělu. Vezmeme-li to z druhé strany, bezmyšlenkovitá poslušnost věřících ustanovenému služebníkovu je špatná. Věřící nesmějí nikdy slepě přijímat učení svých starších, ale vždy ho musejí srovnávat s Božím slovem (Sk 17,11; 1K 10,15; 1Te 5,21; 1J 4,1). Nesmějí naslouchat učitelu, který nevyučuje evangelium, ať je to sebelaskavější muž (Ga 1,6–10). A pokud starší hřeší, musí být stejně jako každý jiný člen sboru napomenut – dokonce ještě důrazněji (1Tm 5,19–20). Starší nesmí nikdy panovat nad církví (1Pt 5,1–3), plést si autoritářství s autoritou. Je smutné, že stejně jako Izraeli pod starou smlouvou (Jr 5,31), i věřícím se příliš často zamlouvá nesprávné nakládání s Kristovým řádem. Jsou rádi, když nad nimi někdo panuje, rádi podržují věci někomu jinému, kdo za ně převezme veškerou zodpovědnost a bude za ně myslet. Říkám, že se jim to líbí! Zprošťuje je to po-

vinnosti myslet sám za sebe a převzít zodpovědnost za duši svou i za duše ostatních. Zjednodušuje jim to život, prostě předají všechno muži ve vedoucí pozici. Výsledkem je, že je pro ně až moc jednoduché přijmout bez pochybností všechno, co vyjde z kazatelny. A to vede nevyhnutelně k profesionalizaci – služebníci se stávají Služebníky, pak SLUŽEBNÍKY a nakonec **SLUŽEBNÍKY**. Nikdy bychom neměli zapomínat, že i ti nejlepší učitelé jsou jen lidé, *jen* služebníci. Pavel to vyjádřil následovně: *Kdo je vlastně Apolos? A kdo je Pavel? Služebníci...* (1K 3,5). Jen služebníci. Jen! Nevynechejte to „jen“!

Mé užití slova „profesionalizace“ může mást, někoho dokonce urazit. Je to tak důležitá, tak delikátní otázka a vyskytují se zde tak jemné nuance, že musím vysvětlit, co tím myslím a pokusím se odstranit každé nedorozumění. Ani na chvíli netvrdím, že nekompetentní služba je nějakou ctností. Vůbec ne. Spíše se snažím vznést protest proti představě služby coby profese, práce, kariéry. A když to říkám, nemám v úmyslu znevažovat kohokoliv, kdo oddal svůj život službě Bohu a dělá všechno pro to, aby byl ve vykonávání svého povolání co nejzdatnější, ale obávám se, že „duchovní v hábitu“ má svůj protějšek i v řadách nonkonformistů. Tato „profesionalizace“ začala u otců a od té doby zamořuje sbory. Nese s sebou ošklivý příděch. Nemyslím si, že nejlepší ilustrací věřícího je někdo neznalý a nekompetentní, jak sedí před „expertem“, „mužem, který to ví nejlépe“, profesionálem. Avšak zde mi opět dovolte opravit možné nedorozu-

mění plynoucí z toho, co říkám. Je v naprostém pořádku, když se věřící učí od schopného, obdarovaného učitele – proto Bůh vyzdvihuje službu vyučování! Ale nesmíme dovolit, aby byl učitel vyvyšován ve špatném smyslu slova. Víím, že je velmi složité všechno správně vyvážit, ale je to životně důležité.

Zdá se mi, že profesionál je vyčleněn, je nestranný. Vzpomínám si, jak jsem před několika lety reagoval na svého praktického doktora, když jsme probírali mé příznaky a mně se zdálo, že si to potřebuje promyslet. V dobrém úmyslu jsem vyhrkl: „Nedělejte si o mě starosti.“ Rychle mě vyvedl z omylu: „Nedělám si starosti o vás!“ A měl samozřejmě úplnou pravdu. Kdyby si o mě jako o pacienta praktický doktor dělal starosti, byl by to špatný doktor. Musí být objektivní. Vybavuji si, jak mi můj zubař řekl, že je jeho syn v nemocnici, protože mu trhají zub moudrosti. „Bylo to na vás moc komplikované?“ zeptal jsem se. „Ne,“ ujistil mě, „ale příbuzné neošetřuji! Jednou jsem to zkusil a už nikdy více. Pro pacienta je to daleko těžší.“ Když pracoval s příbuzným, když byl osobně zainteresovaný, nemohl být nestranný, profesionální. V křesle konzultanta chceme vidět profesionála. Chceme profesionála, když už se k nám někdo blíží se zubní vrtačkou v ruce. Ale nechceme profesionalizaci ve sborech.

Jistě, když mluvím proti profesionalizaci, nemám tím na mysli, že by v církvi měl být binec. Spíše se chci zbavit profesionalizace krmené patolízalstvím – toho, co Spurgeon nazýval „zdáním služebnosti“, toho, co z některých služeb-

níků „od hlavy k patě, odíváním, tónem, způsobem, vázankou a botami... dělá faráře do takové míry, že není vidět žádná část jejich lidství“, jinými slovy, jsou z nich „naškrobení služebníci“. „Ve chvíli, kdy někteří muži vstoupí na kazatelnu, nechávají za sebou vlastní osobnost a stávají se stejně úřední jako farní kostelník. A mohli by se téměř naparovat s farizeji, že nejsou jako ostatní lidé, i když by bylo rouháním za to Bohu děkovat... Jakmile mají ten talár na sobě, jak často se ukáže, že je pro ně rouškou jejich pravého já a zženštilým symbolem oficiálnosti!“ Jen bych rád dodal, že tato profesionalizace se neprojevuje jen za kazatelnou a jen v taláru.

Mám důvod, proč jsem několik řádků věnoval vysvětlení, co myslím pojmem „profesionalizace“. Jsem totiž přesvědčen, že služebník, starší, učitel ustanovený podle novozákonních pravidel, určitě není vyčleněný. Je zapojený. V tomto smyslu je „neprofesionál“.

Sbory mohou pobízet k profesionalizaci, když služebníky až příliš vyvyšují, což se často děje. Dovolte mi uvést krátkou ilustraci: „Dostal jsem se do diskuze s reformovanou baptistickou dámou s mnohaletou zkušeností. Když jsem ji požádal, aby mi vysvětlila, co si myslí, že jistý text znamená, odpověděla, že na to máme služebníky.“ A to je jen jeden příklad. Věřící obecně dělají ze služebníků více, než jsou. Důkaz toho lze vidět na první pohled. Kolik věřících a sborů by použilo slovo „jen“, když – na chvíli připustíme tyto výrazy – mluví o svém Služebníku nebo Pastorovi? (Používám

velká písmena, protože se o nich mluví takovým způsobem.) Čtenáři, už jsi někdy slyšel, že by o svém pastorevi řekli: „On je jen služebník?“ (Spíše řeknou: „On je Služebník.“) Pavel ale tak mluvil! Právě jsem se zeptal, kolik lidí v tomto kontextu používá slovo „jen“. Měl jsem říct, jak málo lidí by použilo „jen“ ve stejném smyslu jako Pavel (1K 3,5).

A znovu, nechtěl bych být nesprávně pochopen. Kázání nesnižuji v žádném směru. Ani nejsem proto, aby si někdo k nedělnímu obědu pochutnával na „(z)praženém pastorevi“! Na druhé straně bych si přál, aby u oběda probíhaly hlubší diskuze o kázání! V každém případě, pokud mě někdo obviní ze znevažování kázání na základě toho, co jsem právě řekl, má špatného adresáta. Měl by to obvinění adresovat tomu, komu právem náleží – apoštolovi. Vždyť on to řekl jako první (1K 3,5). A nesnižoval tím ani kázání ani kazatele!

To, proti čemu píšu, je častý omyl – ještě hůř, zkaženost – vyzdvihování kazatele, staršího do pozice, která jim nikdy nenáležela. Zpochybňuji běžnou představu „zvláštního Služebníka“ sboru a zpochybňuji ji, protože se nenachází nikde v Bibli. Musíme se zbavit tohoto nebiblického vyvyšování „zvláštního Služebníka“ a „zvláštní Služby“ a začít myslet biblicky. Pro věřícího a pro sbor existuje jediný duch, který uctívá Boha, jediný bezpečný a jistý způsob, a to je vrátit se k Písmu a upnout se k němu.

Služebníci žel mohou zbloudit (např. Ř 16,17; 1Tm 1,3; 6,3). Pavel se bál o Korintské a říkal jim: *Obávám se však, [...]*

aby totiž vaše mysl neztratila nevinnost a neodvrátila se od upřímné oddanosti Kristu. Jak by se to mohlo stát? Když někdo přijde a zvěstuje jiného Ježíše, než jsme my zvěstovali, nebo vám nabízí jiného ducha, než jste dostali, nebo jiné evangelium, než jste přijali, klidně to snášíte! (2K 11,3–4). Vzpomeňte si, že Korintští dělali z lidí příliš – budu o tom ještě mluvit – a právě konkrétně tento sklon je vystavil nebezpečí, že budou oklamáni služebníky. Pavel jim řekl, že musejí obnovit svůj biblický pohled a zbavit se svého naivního postoje ke „služebníkům“ a jejich „službě“.

Chyba samozřejmě nespočívá jen na členech. I služebník může mít v oblibě – a dokonce k němu pobízet – postoj k sobě jako k profesionálovi, může se mu líbit, že se o něm smýšlí jako o „Hospodinově pomazaném“, který je nepochybnitelný. Ale ať už to přišlo odkudkoliv, přehnaná úcta k člověku je špatná.

Proč? Protože pokud je služebník zveličován, číhá poblíž nesmírné nebezpečí. Lidé si mohou myslet, že služebník je nepochybnitelný, a může si to myslet i sám služebník. V listu Galatským Pavel učinil takovému postoji přítrž. Neztrácel čas vysvětlováním svých obav, ale rovnou nazval věci pravým jménem a hromoval: *Ale i kdybychom my nebo sám anděl z nebe přišel hlásat jiné evangelium než to, které jsme vám zvěstovali, buďťž proklet! Jak jsem právě řekl, a znovu to opakuji: Jestliže vám někdo hlásá jiné evangelium než to, které jste přijali, buďťž proklet! (Ga 1,8–9).* Pavel řekl: „Někdo“ – anděl, takzvaný apoštol, služebník,

„my“! Kdokoliv! Žádný služebník není mimo kontrolu.

Tento apoštolův výrok je jedinou bezpečnou cestou. Vždyť Duch svatý považoval za správné pochválit Berojské za jejich pozorný přístup ke kazatelům, obzvláště za jejich ochotu zkontrolovat v Písmu to, co od nich slyšeli (Sk 17,11). Nezastrašilo je, že k nim mluví Pavel! Tak je to správně! Musíme pěstovat stejného ducha. Nesmíme zveličovat služebníky. Je ale příliš mnoho těch, kdo to dělají!

Jak jsme se dostali do takového stavu? Mohu to velmi jednoduše shrnout. Nedlouho po smrti posledního apoštola Otcové (možná nevědomky) započali proces, který vedl k pokřivení Kristových ustanovení a v konečném důsledku k nahrazení všeobecného kněžství všech věřících. Byla to jejich vlastní invence založená na smísení židovských a pohanských myšlenek – jedná se zejména o zvláštní kněžství několika málo mužů. Čtenáři, v té jedné větě vězí spousta zneužívání, pohoršení a strádání. Ve stínu toho žijeme až dodnes.

Dovolte mi načrtnout, jak tato zkaženost vznikla a rozšířila se. Stejně jako v první kapitole rozdělím vyučování do dvou bodů, ale v opačném pořadí. Za prvé, podívám se na zničení novozákonního učení o vedení církve. Za druhé, podívám se na s tím související zničení kněžství všech věřících. Jakmile překroucené církevní vedení vstoupilo do široce otevřených předních dveří, novozákonní kněžství všech věřících bylo omezeno na okruh služebníků v první řadě, pak bylo připomínáno méně a méně, až se nako-

nec vytratilo zadními vrátky a odebralo se do nejasné mlhy. Jeho zánik oplakával stále menší počet lidí, kteří si stejně jako zvířata na zdevastované farmě pod vedením prasat v knize „Farma zvířat“ už jen mlhavě vybavovali staré dobré časy. Někteří – „heretici“ – měli tu „drzost“ číst Bibli sami pro sebe a upozorňovat na císařovu nahotu, ale byli rychle označeni za otravy. Jak se zkaženost usazovala a upevňovala, moc církve se stále více koncentrovala do rukou vládnoucí třídy, zatímco nevzdělané, nevyučené miliony strádaly v rostoucí temnotě a pověřivosti, drženy bezpečně na místě, kde je jejich vládci chtěli mít. Vládci, kteří drželi a ovládali všechny důležité páky moci – náboženské, politické i sociální. A tak se zástupy – tělem, myslí i duší – dostaly do otroctví církevní hierarchie. Skutečné utrpení! Dovolte mi předložit podrobnosti.

Zničení novozákonního vedení sborů

Zlo se velmi rychle uchytilo. Bylo nevyhnutelné – jako jeden z následků pádu. Dějiny Izraele potvrzují, jak lehce dokáže Boží lid sklouznout k porušování jeho slova. Tak tomu bylo i v době apoštolů, kdy někteří starší začínali opanovávat sbory. A proto měl Petr potřebu takovou praxi odmítnout (1Pt 5,1–5) a Jan varoval před Diotrefem (3J 9–10). Povšimněte si té skutečnosti. Jakmile vyvstal problém, apoštolové ho uviděli, postavili se mu, potřeili ho a veřejně odsoudili. Otcové museli ve své době přirozeně čelit podobným záležitostem. A když narazili na problém, měli po ruce už připravenou apoštolskou šablonu. Nepotřebovali ani neměli

oprávnění vymýšlet svá vlastní řešení. To samé samozřejmě platí i pro nás.

Byl-li Kristův systém porušován už za dnů apoštolů, koncem prvního století se po smrti posledního apoštola, Jana, věci daly do pohybu a s úsvitem doby Otců nabraly rychlé otáčky. Byly přijaty zdánlivě malé změny, což rychle vedlo k vytvoření systému církevního vedení, který se tomu novozákonnímu v ničem nepodobal. A toto dědictví je stále s námi. Nebyli jsme schopní setrást ho. Ve většině případů ho církev setrást ani nechtějí. I když si to možná neuvědomují, naprostá většina církví je z velké míry ovlivňována nebiblickými myšlenkami, které byly poprvé přijaty za těch dávných dnů.

Jak se apoštolská doba blížila ke konci, otázka autority byla velkým problémem, který sbory zaměstnával. Kdo nahradí apoštoly? Jak bude zachována autorita mezi Božím lidem? Kdo určí, co učili apoštolové? Kdo rozhodne o pravém výkladu Písma závazném pro všechny křesťany? [...] *Pod sluncem není nic nového* (Kaz 1,9)! Pilát se zeptal: *Co je pravda?* (J 18,38). I první věřící to museli řešit. Jak můžeme říct, kdo mluví pravdu? Kde můžeme najít pravdu? Kdo ji definuje? A jaká byla jejich odpověď? Bible je jasná. Písmo v ruce, v mysli a srdci věřících, kteří mají Ducha Božího, taková je novozákonní cesta (Sk 17,11; 20,32; 2Tm 3,14 – 4,5; 1J 2,27). Srovnejte to s tím, co bude následovat.

Navíc, zatímco novozákonní sbory byly oddělené a nezávislé, otcové pociťovali zoufalou potřebu, alespoň si to mysleli, nějakého systému nebo organi-

zace, která by sjednotila roztroušené sbory a uchránila je tak před rozpadem tváří v tvář množství různých nepřátel.

A tak Otcové, místo aby se drželi pevného systému předloženého v Novém zákoně – vlastně se ani neptali, zda Nový zákon ospravedlňuje věci, které přijali – vymysleli jiné způsoby spojování sborů, jejich řízení a vyučování. Jakmile se tento nový fenomén objevil, nad nezávislými Kristovými sbory se začalo stmívat a brzy je obklopila nepropustná temnota.

Je načase promluvit o katolické – nebo obecné – církvi.

Na všech změnách, které následovaly, je pro mě nejpozoruhodnější, jak rychle po smrti posledního apoštola tato katolická nebo obecná církev odpadla od novozákonního pohledu na vedení sboru. Rychlost této degenerace bere dech. Připomíná mi Izrael v době po smrti Jozua.

◆ *Izrael sloužil Hospodinu po celou dobu Jozuovu i po celou dobu starších, kteří Jozua přežili a znali celé Hospodinovo dílo, které pro Izraele vykonal.* (Joz 24,31)

Kniha Soudců zaznamenává totéž (Sd 2,7). A na to chci právě upozornit:

◆ *Těž celé ono pokolení se odebralo ke svým otcům. Po nich nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal. Izraelci se dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích, a sloužili baalům. Opustili Hospodina, Boha svých otců [...] Chodili za jinými bohy, za božstvy těch národů, které byly kolem nich, a klaněli se jim. Tak Hospodi-*

na uráželi. Opustili Hospodina a sloužili Baalovi a Aštořetě. (Sd 2,10–13)

Neříkám, že to přesně odráží dobu Otců. Ale je to velmi podobné. Vždyť po smrti posledního apoštola, během krátké doby Otcové vymysleli a začali vyvíjet zcela nový způsob vedení sborů. Je smutné, že tento problém a svůj omyl zhoršili tím, že vzali biblická slova a připsali jim zcela nový význam. Předvídali Valihřacha a přijali (pokud nevynalezli) jeho filozofii. Valihřach? Vzpomeňte si, jak byla Alenka v říši divů od Lewise Carrola zmatená. Valihřach prohlásil: „Když použiju slovo, znamená přesně to, co se rozhodnu, že znamená, nic víc nic méně.“ Tak to udělali otcové! Kdyby pro své invence vymysleli nová slova, všichni bychom viděli jejich omyly jasněji. Ale to neudělali!

A teď si říkám, jestli by to konec konců vůbec k něčemu bylo. Neboť když otcové čas od času hledali slova mimo Bibli, kam si pro ně šli? K pohanům. K pohanům, prosím! To přesně udělali. Šli k pohanům. Tím, že opustili křest věřících a vynalezli křest novorozeňat, si otcové obhájili přijímání neobrácených pohanů do církve. A tito pohané přirozeně přinesli své pohanské myšlenky s sebou. Církevní autority byly ochotny se takovým myšlenkám přizpůsobit. Některé se jim dokonce líbily. Ať tak či tak, některé převzaly a „pokřesťanštily“ je. Byla to katastrofa.

Katastrofa, ano – ale těžko nepředvídatelná, že? Neboť otcové při svém opuštění Nového zákona vynalezli svůj vlastní způsob obrácení. Tím do církve přitáhli neobrácené pohany, a aby je udrželi, museli přijmout jejich principy a praktiky. V Novém

zákoně byli pohané znovuzrozeni, činili pokání, uvěřili a byli pokřtěni. Opustili své modly – své pohanské cesty a myšlenky – a místo toho se obrátili k Bohu a poddali se Kristovu panování (Mt 28,19–20; Sk 19,18–20; 1K 12,2; 1Te 1,5–10; 1Pt 4,3–4). Apoštolové to tak vyžadovali (Sk 14,11–18; 17,22–31). Otcové jejich učení opustili a sklidili úrodu. Nemohu si odpustit, abych nepoukázal na to, že současné sbory, které „upravují“ evangelium, aby přitáhli neobrácené a poté se jim přizpůsobili, brzy zjistí, že musejí sklidit podobnou úrodu.

A tak otcové přijali pohanská slova a pohanské myšlenky. Jako příklad nám dobře poslouží „svátosti“. J. E. Riddle uvádí, že okolo roku 200: „Tertulián začal používat výraz sacramentum pro křest a večeri Páně [...] Odtud se dostalo používání slova ‚svátost‘ do křesťanské teologie – slovo najednou nejednoznačné a obrazné [a navíc vypůjčené od pohanů, pozn. autora], které jsme si mohli ušetřit. Tento výraz, nesprávně vyložený či nesprávně pochopený [!], napomáhal k přijímání falešných doktrín a mylných názorů.“ I když je to tragické, skutečnost, že otcové používali pohanská slova, dnešní věřící ani v nejmenším nevzrušuje a nebrání jim to docela bezstarostně v jejich užívání pokračovat. O svátostech mluvily v průběhu staletí celé miliony – buď si to neuvědomovaly, a nebo jim bylo jedno, že k popisu Kristových nařízení používají pohanské slovo. Nevedu spor o pouhá slova. Následky jsou totiž strašné. Je načase, abych načrtl dějiny této zkaženosti.

Pokračování příště.

Překlad J. Petrecká.

PAVEL V NOVÝCH NEBO STARÝCH PERSPEKTIVÁCH?

Štěpán Rucki

Před čtyřmi lety jsem se zúčastnil konference Gnadauského svazu u příležitosti oslavy 125 let jeho vzniku. Jedním z řečníků na této konferenci byl Nicholas Thomas Wright, bývalý anglikánský biskup a profesor novozákonní teologie, který patří k předním křesťanským autorům současnosti. N. T. Wright napsal více než 30 knih, z nichž některé mají charakter vědeckých pojednání, jiné však jsou velmi čtivé a určené pro širokou veřejnost. Jeho knihy jsou hojně překládány do jiných jazyků a na pultech knižních stánků na konferenci se to hemžilo překlady Wrightových knih do němčiny. V současné době se chystá překlad některých jeho publikací i do češtiny. N. T. Wright je znám jako představitel teologického proudu „Pavel v nových perspektivách“, který reviduje, tedy do určité míry zpochybňuje některé reformační zásady, zejména heslo „sola fide“ – jediné vírou.

Nepochopení judaizmu prvního století?

Je nemožné v krátkém pojednání vystihnout celou šíři problémů tzv. nového pohledu (nových perspektiv) na listy apoštola Pavla. Co zastánci tohoto teologického směru tvrdí? Zcela stručně řečeno mají za to, že listy apoštola Pavla byly nesprávně pochopeny, a to už v době Augustinovy pře s Pelagiem, a pak zejména v době Luthera a protestantských reformátorů. Tvrdí, že novozákonní teologové stovky let nesprávně chápali judaismus z doby prvního sto-

letí a chybně vykládali učení apoštola Pavla, které je obsažené v listu Římanům a Galatským. Podle tohoto hnutí judaismus z doby prvního století nebyl ve skutečnosti náboženstvím opírajícím se o vlastní spravedlnost, ve kterém spasení závisí na lidském úsilí a lidských zásluhách. Farizeové nebyli zákoničtí, ale zdůrazňovali Boží milost. Tento pohled vychází z mimo biblických zdrojů, zejména z rabínských textů z tohoto období. Nesprávné chápání uvedených Pavlových listů a údajně pokrivený pohled na farizeje je přisuzován především protestantským reformátorům z 16. století, především Lutherovi, a pak i mnoha jejich následovníkům.

Předefinování evangelia

Zastánci nových perspektiv přinášejí nový pohled na evangelium. Evangelium je dle tohoto pohledu zpráva o Kristově panství, tečka. Je to prohlášení, že Kristus skrze svou smrt a zmrtvýchvstání byl Bohem vyhlášen za Pána stvoření a krále vesmíru. Všichni můžeme souhlasit s tím, že se jedná o základní biblickou pravdu. Avšak souhlasit již nebudeme s dalším tvrzením zastánců nových perspektiv, že evangelium ve skutečnosti není zpráva o osobním vykoupení jednotlivce z viny a odsouzení, které přináší hřích. Wright píše: „Evangelium není systém toho, jak jsou lidé spaseni... Evangelium přesně řečeno je příběhem, který prohlašuje Ježíše Králem.“ Podle takového pohledu evangelium není o tom, jak hříšník může vyváznout před

Božím hněvem, jak může být zachráněn, ale je pouze vyhlášením vítězství.

Zpochybnění učení o ospravedlnění skrze víru

Další charakteristikou hnutí „Pavel v nových perspektivách“ je zpochybnění učení o ospravedlnění vírou a principu „sola fide“. Tvrdí, že protestanti od dob reformace zamlžili a překroutili to, co ve skutečnosti apoštol Pavel učil o ospravedlnění z víry. Když Pavel totiž psal o ospravedlnění, neměl údajně na mysli osobní ospravedlnění, které je spojeno se spasením člověka, ale ve středu zájmu byla otázka, kdo patří do církve, a s ní spojené národní, rasové a sociální záležitosti. Wright doslova píše: „Když Pavel mluví o ospravedlnění, nemá na mysli to, jak se stát křesťanem, ale mnohem více to, jak můžete říct, že někdo je členem rodiny smlouvy... Ospravedlnění v prvním století nebylo o tom, jak někdo může navázat vztah s Bohem...“

Při každé příležitosti je zmenšován nebo zpochybněn důraz na osobní a individuální hříchy. Evangelium ve skutečnosti není zprávou o spasení od hříchu a osobní viny, ale pouze prohlášením o tom, že Ježíš je Pánem nade všemi. Ospravedlnění není především o hříchu a odpuštění, ale o tom, kdo patří do církve. V otázce ospravedlnění tedy zastánci nových perspektiv zastávají zcela jiný přístup než reformační teologie.

Wright opakovaně tvrdí, že ospravedlnění je daleko více otázkou kolektivní než individuální a má mnohem více co do činění s totožností církve než s osobním vztahem k Bohu. Pokud Wright spojuje

nauku o ospravedlnění s otázkou, jak se hříšník postaví před Boha, dělá to téměř pokaždé v souvislosti s tzv. „konečným ospravedlněním“, které nastoupí teprve v budoucnu, když Bůh bude soudit lidi na základě jejich skutků. Takže Wright a ostatní stoupenci nových perspektiv vnášejí zmatek do záležitosti, zda věřící bude před Bohem ospravedlněn na základě svých skutků nebo pouze na základě Kristova zástupného díla vykoupení, které je jediným a dostatečným důvodem pro naše ospravedlnění. Wright a ostatní stoupenci se tak ve svých tvrzeních vzdalují reformačnímu pojetí a značně se přiklánějí na stranu římskokatolického učení.

Další odlišnosti

Další problém spočívá v odlišném chápání tzv. „skutků Zákona“, o kterých se Pavel zmiňuje v listu Galatským: *Víme, že člověka nemohou ospravedlnit skutky Zákona, ale jen víra v Ježíše Krista. Proto jsme sami uvěřili v Ježíše Krista, abychom byli ospravedlněni Kristovou vírou, a ne skutky Zákona. Skutky Zákona přece nikoho neospravedlní!* (Ga 2,6 B21). Wright tvrdí, že skutky Zákona jsou symbolem dodržování židovských rituálů. Pavel má údajně na mysli obřízku, stravovací pravidla aj. Text z Ga 2,16 a jiné však údajně nepopírají (nenegují) význam záslužných lidských skutků při ospravedlnění člověka.

Wright také opakovaně kritizuje klasický reformační pohled a biblické učení o přičtené Kristově spravedlnosti. Reformace zdůrazňovala, že hříšný člověk může obstát před Bohem pouze na základě Kristovy přičtené spravedlnosti (a nikoliv

vlastní), kterou věřící dostává. Wright však píše: „Spravedlnost není předmět, látka nebo plyn, který lze přenášet v soudní síni...“

Ospravedlnění podle Pána Ježíše

Jak reagovat na hnutí „Pavel v nových perspektivách“? Především naše chápání judaizmu z období prvního století by nemělo vycházet z mimobiblických textů, ale z Písma samotného. Jedním z nejlepších míst v Písmu, které vysvětluje, jaký byl judaismus prvního století a co je to ospravedlnění, je podobenství Pána Ježíše o farizeovi a celníkovi. Podobenství se zcela jasně vztahuje k otázce ospravedlnění jednotlivce před Bohem: *Také některým z těch, kdo spoléhali na svou vlastní spravedlnost a ostatními pohrdali, vyprávěl podobenství* (Lk 18,9). Podle stoupenců hnutí nových perspektiv farizeové z dob Pána Ježíše a apoštol Pavel neměli problém se spoléháním se na vlastní spravedlnost. Toto Ježíšovo podobenství však říká něco zcela opačného – náboženství farizeů spočívalo právě v tom, že spoléhali na vlastní spravedlnost a pohrdali ostatními. Z textu je také jasné, že Pán Ježíš mluví o ospravedlnění jako o osobní záležitosti jednotlivce ve vztahu k Bohu, která se odehrává již nyní, a nikoliv jako o totožnosti církve či budoucí události, která nastoupí při posledním soudu.

Evangelium, které hlásal apoštol Pavel

Rovněž naše pochopení Pavlovy nauky o ospravedlnění bychom měli odvozovat z Písma a nikoliv z pochybných rabínských textů z prvního století. Podívejme se

například na obsah Pavlova kázání v Antiochii, jak jej zaznamenal evangelista Lukáš: *Bratři, oznamuji vám, že skrze něj [Krista] se vám zvěstuje odpuštění hříchů. Skrze něj je každý věřící ospravedlněn od všeho, od čeho vás Mojžišův zákon ospravedlnit nemohl* (B21). Je zcela zřejmé, že evangelium, které zvěstoval Pavel, se týkalo na prvním místě osobního odpuštění hříchů. Odpuštění hříchů je podle Pavla totožné s ospravedlněním před Bohem. Jiným textem, který boří teorii nových perspektiv, je Římanům 4,4–6: *Ten, kdo koná skutky, nedostává odplatu z milosti, ale z povinnosti. Kdo ale místo skutků věří v Toho, který ospravedlňuje bezbožného, tomu se za spravedlnost počítá jeho víra. Vždyť i David blahoslaví člověka, kterému Bůh přičítá spravedlnost bez skutků.* Text opět mluví o ospravedlnění jako o osobní záležitosti týkající se vztahu jednotlivce k Bohu. Pavel zde jasně představuje princip přičtení spravedlnosti jako způsob, kterým Bůh ospravedlňuje hříšného člověka. Tato místa z Písma jsou velmi těžko sluchitelná s pojetím nových perspektiv, které vidí ospravedlnění jako kolektivní „členství v rodině smlouvy“.

Nové perspektivy či recyklace starých omylů?

Wright a jeho stoupenci neustále obviňují Luthera a ostatní reformátory, že z důvodu konfliktů, kterými procházeli ve své době, nesprávně pochopili a interpretovali Nový zákon. Avšak ve světle biblických argumentů se zdá, že zastánci nových perspektiv se dvojnásobně provinili v dezinterpretaci novozákonních tex-

tů tím, že je vykládají ve světle politické korektnosti 21. století. Jak píše Phil Johnson, nové perspektivy jsou dokonalou směsicí inkluzivizmu (názoru, že všichni jsou Boží děti), postmodernizmu a eku-menizmu. Zastánci nových perspektiv nám chtějí namluvit, že sociální a eku-menické záležitosti měly pro apoštola Pavla větší váhu než otázka, jak obstojí hříšník před spravedlivým Bohem.

Nové perspektivy nejsou tedy vůbec nové, ale představují pouze novou recyklaci některých závažných omylů, které byly již v minulosti spojeny s duchovním úpadkem. Je proto jisté dobré se přidržet starých perspektiv na učení apoštola Pavla, které právě Luther a reformátoři znovu odhalili a vynesli na světlo Boží.

BUĎTE HLADOVÍ!

Pavel Borovanský

Když Petr mluví o zdravém duchovním růstu, říká, že jeho první podmínkou je opustit hřích a vše, co nás spojuje se starými způsoby (1Pt 2,1). Ve druhém verši druhé kapitoly je další velmi důležitá podmínka. Řeč je o dobrém pokrmu, o dobrém duchovním jídle. Snad vás nezarmoutím, když řeknu, že se jedná o příkaz. Máme mít touhu. Petr říká, mějte touhu, mějte ji jako novorozeňata! Po čem máme dychtit? Po mléku Božího slova!

V kontextu celého oddílu si musíme uvědomit dvě věci:

1. Je to něco pro nás naprosto přirozeného, vycházejícího z naší nové podstaty.
2. Je to příkaz, a my se máme vědomě rozhodovat a plnit ho.

Jak to skloubíme dohromady? Úplně jednoduše.

Malý novorozenec se nepotřebuje hecovat a opakovat si: „Mám hlad, mám hlad, mám hlad“, aby se u něho hlad po této psycho-masáži nakonec dostavil. Není toho ani schopen. Hlad prostě přijde. Malé tělíčko má v genech zakódo-

ván růst a vývoj. K tomu je zapotřebí spousty energie a hlad je jen signál, že je čas čerpat. Jako když se rozsvítí hladové oranžové oko v našich autech. Je to naprosto přirozené. Bůh nás zaopatřuje vším, co je třeba k zdravému vývoji.

Stejně je to i v duchovní oblasti. Vnitřní duchovní člověk v nás má v duchovních genech naprogramován růst a vývoj. A tak neexistuje na světě jediný křesťan, který by mohl říci: „Já nemám hlad po Božím slově.“ To je prostě nemožné! Mnozí by nyní mohli namítat, že se mýlím. Ne! Copak Bůh, jenž nás zaopatřuje dokonale v oblasti fyzického růstu, by nás opomenul zaopatřit v růstu duchovním? Bůh není člověk, aby hloupě chyboval.

Pokud se křesťan nesytí toužebně a dychtivě Božím slovem, je to proto, že se snaží tento svůj hlad pomýleně uspokojit něčím jiným. Je jako marnotratný syn, co s nečistými vepři pojídá slupky, aby se pak v pokání rozpomenul na to, že v domě jeho otce mají i otroci k dispozici kvalitní a chutnou stravu (Lk 15,15–17).

Vím, o čem mluvím, mnohokrát jsem upadl v pokušení a sytil se světem a tím, co mi svět nabízel. Sytil jsem se stejně s nevěřícími. Oni jsou jako ti vepři, sytí se slupkami, nic jiného neznají. A já jsem v tu chvíli marnotratným synem bez moudrosti. To ze mne dělá stejného vepře, co mlaská a myslí si, jaká to je velká a vzácná dobrota. Pro vepře možná!

Místo modlitby sleduji v televizi zprávy nebo nevhodný film plný násilí. Místo četby dobré výkladové nebo životopisné knihy svědčící o dobrém způsobu života nějakého křesťana čtu knihu ukazující nemorálnost a hloubku hříchu, knihu považující strašlivé věci za normální. Místo studia Bible, jež zaopatřuje mou duši, dostanu při pohledu do zrcadla záchvat a upřednostňuji tělesné cvičení před duchovním.

A tak platí, že jsem Bohem dokonale zaopatřen a naprogramován k duchovnímu růstu, ale potřebuji také vědomě se rozhodovat, kázat a být poslušný Bohu, který říká ústy Petra: „Dychti po Božím slově.“ Víte, když miminko dostane hlad, matka ho přiloží k prsu a ono se nenatáhne pro něco jiného. Nebude se vzpírat, saje poslušně, radostně a bezelstně mateřské mléko. Mějme stejnou bezelstnou touhu po mléku Božího slova, jako mají malá kojenátka po mateřském mléku. Budme bezelstní, neříkejme: „Teď si dám tu kapitolu z Bible, stejně musím, hlavně rychle, abych mohl potom koukat na televizi.“ To je dvojakost, hřích pokrytectví! Srdce miminka je cele pohlcené touhou po mateřském mléku. Malé stvoření nemyslí na nic jiného! Celé bytí maličkého človíčka je ovládnuté touhou a potřebou

sytit se mlékem matky. Nevěříte? Bez jídla nebude v jeho životě nic. Hladové miminko nemá pokoj, nemůže spát, je rozmrzelé, slábne místo růstu a nakonec umře hladu.

Jestli budete mít někdy ve svém životě příležitost, odtrhněte miminko od matčina prsu. A uslyšíte ten rachot, jak se maličký bude dožadovat křikem své potřeby, ba i práva na to, co pro něj Bůh připravil, co je naprosto potřebné, normální. A miminko to ví. Až bude syté, samo se pustí, až do dalšího kojení. Bůh je dobrý, nedělá nic, na čem bychom mohli hledat chyby.

Kéz si každý z nás uvědomuje své duchovní potřeby i to, že Bůh pro nás připravil dostatek biblického mléka, stejně jako si to uvědomuje každé miminko.

Toto uvědomění si potřeby a touhu po Boží stravě bychom měli aktivně rozvíjet. To je to poslušné plnění příkazu Boží vůle. Jak to máme činit? Dvěma způsoby:

1. Rozjímáním nad pravdou, kterou jsme přijali:

- Připomínáním si toho, kdo a co jsme byli před obrácením.
- Připomínáním si toho, co s námi učinil Bůh, a čím pro nás prošel Boží Syn.
- Připomínáním si toho, že můj nový život je z Boha, v Bohu a pro Boha.
- Přemýšlením nad tím, co je nad námi, kam směřujeme.

2. Konáním, aplikací pravdy, kterou jsme přijali:

- Odstraňováním hříchu z našich životů.
- Konáním dobra, které nám připravil Bůh.

- A v neposlední řadě také sycením se Písmem – když jím dobré jídlo, potom se na něj také znovu těším, dostanu-li hlad.

Rádi navštěvujeme restaurace, kde nám dobře vaří a těšíme se na další návštěvu, to je normální. Každý by si klepal na hlavu, kdybychom chodili do „pajzlů“, kde budeme při každém soustu potlačovat zvracení! Proč to tedy nemá platit i v případě duchovního sycení se Božím slovem? Povzbudme se několika verši z Písma.

- ◆ *... od příkazů jeho rtů jsem neodstoupil, řeči jeho úst jsem sřezil víc než vlastní cíle. (Jb 23,12)*
- ◆ *Blaze těm, kdo vedou bezúhonný život, těm, kdo žijí tak, jak učí Hospodinův zákon. Blaze těm, kdo zachovávají jeho svědectví, těm, kdo se na jeho vůli dotazují celým srdcem. (Ž 119,1–2)*
- ◆ *Jakmile se objevila tvá slova, pozřel jsem je. Tvá slova mi byla veselím a radostí srdce. Nazývají mě tvým jménem, Hospodine, Bože zástupů. (Jr 15,16)*

Nefalšované mléko slova Božího

Nacistické Německo pod tlakem zuřící války, kterou rozpoutalo, přineslo nejen svým obyvatelům ve velkém náhražky, které měly naplnit potřeby lidí. Margarín místo másla, vatu napuštěnou nikotinem místo kvalitního tabáku, umělý med, řepný cukr, náhražková čokoláda ze sóji, rostlinné tuky, různé škroby a náhražky masa přidávané do ‚ersatz‘ uzenin a salámů. Mléko se ředilo, mléčný tuk se nahrazoval rostlinným. Jedním slovem falšování potravin.

Dnes je jedním z velkých témat v naší zemi právě toto náhražkové myšlení, jakoby zažrané hluboko pod kůži a do podvědomí českého potravinářského průmyslu. Ano, přestože není válka, jsme krmeni ve velkém těmito náhražkami kvalitní stravy a člověk si musí dobře rozmyslet, zda chce šetřit za každou cenu, ničit si zdraví, nebo do zdraví investovat, i když to je nákladnější. Stále větší část národa volí moudře variantu sice dražší, ale zdraví prospívající potraviny.

A co my křesťané? S velikou lítostí musíme přiznat, že viditelná církev v naší zemi je na tom ohledně stravy, kterou se sytí, velmi špatně. Káže se jiné, falešné evangelium, zaměřené na člověka, tvrdící, že Bůh se snahou skoro přetrhne, aby nám mohl sloužit a naplňovat naše sebestředné přání a touhy. On je tu pro nás, jako bychom stvořili my jeho a ne naopak.

Toto laciné a falešné evangelium nabízí karikaturu Boha, jenž se podbízí a nabízí se hříšníkům skoro tak, jako se na rohu nabízí stejným hříšníkům lehká žena! Lidé, kteří takové evangelium šíří, se potom podobají pasákům, směřující zájemce na ten správný roh ulice. O pádu, hříchu a věčné smrti se nemluví, nebo jen potichu, velmi málo a s omluvou. Nezní již slova evangelia: „Čiňte pokání, protože se přibližuje den velikého Božího hněvu.“

Takové evangelium je jako houbová omáčka bez jediné houby, vepřový řízek, do kterého zapomněli vložit vepřové, a na talíři máte jen obal z mouky, vaječ a strouhanky. Je to podvod. Těšíte se na houby a jejich chuť a nic. Nemůže-

te se dočkat, až se zakousnete do šťavnatého masa, potřebujete to maso, aby vám dalo sílu, ale máte smůlu. Stejně je to i s tímto falešným evangeliem. Potřebujete záchranu, odpuštění hříchů, ale máte smůlu. Nikdo vám neřekne, že jste hříšník Bohu odporný, nikdo vás nevyzve k pokání. Bez pokání ale není odpuštění hříchů, a tedy ani spasení! Tak, jako bez masa nemůže být masný výrobek, párek.

Slovy o pokání začínal kázání Jan Křtitel. Také Pán Ježíš i apoštol Petr vybízejí na prvním místě k pokání.

- ◆ *I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů.“ (Lk 3,3)*
- ◆ *Od té chvíle začal Ježíš kázat: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ (Mt 4,17)*
- ◆ *Proto čiňte pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy. (Sk 3,19)*

Ale církev v Čechách ubírá podstatné a životně důležité ingredience evangelia nebo je nahrazuje nějakou náhražkou, případně přidává něco, co do daného pokrmu vůbec nepatří. Jako mleté maso nepatří do krupicové kaše. A tak slyšíte, že **musíte** zažít druhou zkušenost křtu Duchem svatým, jinak nejste křesťan, a ta se projevuje pouze mluvením v jazycích. Musíte světit sobotu, modlit se k Marii, dodržovat katolické svátosti.

Nebo čtete v Bibli následující: že nade vším svrchovaná Boží moc vás střeží ke spasení, nikdo vás neodloučí od lásky Boží v Kristu a nic vás nevytrhne z Kristovy ruky. A přitom z kazatelny zní, že můžete ztratit spasení, protože vaše

svobodná vůle je víc než svrchovaná vůle Všemohoucího, který tím pádem není všemohoucí, protože vás prostě nemůže spasit, pokud mu to nedovolíte.

Církev ubírá, přidává, nahrazuje, ředí a falšuje evangelium, stejně jako to činí výrobci potravin s jídlem. A lidé v církvi to přijímají. A to je, milovaní, Boží soud!

- ◆ *Když někdo přijde a zvěstuje jiného Ježíše, než jsme my zvěštovali, nebo vám nabízí jiného ducha, než jste dostali, nebo jiné evangelium, než jste přijali, klidně to snášíte! (2K 11,4)*
- To se dělo v Korintu. Zdá se, že dnešní církev je až na výjimky v jádru korintská. Duší se ve vlastní šťávě tělesnosti a hříchu! Jak je to možné? Protože nečetla, nečte, a když čte, potom neposluouchá Petra, který prohlašuje:
- ◆ *Jako novorozené děti mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku Božího slova. (1Pt 2,2)*

Po celou dobu trvání církve můžeme říci, že stála nebo padala v závislosti na svém postoji ke zdravému učení Krista a apoštolů, které bylo později kanonizované v Písmech svatých Starého a Nového zákona! V každém čase i na každém místě, kde se ctí Písmo, najdeme zdravou, pevně ve víře stojící církev bojující s hříchem, která roste vnitřně i navenek. Vnější růst nemusí být explozivní, ale v každém čase Pán přidává ty, které povolává. Zdravý duchovní růst a z něj vyplývající početní růst je tam, kde se Bible ctí jako plně inspirované, vydechnuté Boží slovo, které je bezchybné a dostačující zjevení Boží. Dostačující ke spasení i posvěcení jednotlivce i církve. Je úplné, ne ve smyslu, že

nám říká naprosto všechno o Bohu a stvoření. Je úplné, protože Bůh nám sděluje vše, co potřebujeme k záchraně, k růstu v poznání i posvěcení, vše potřebné k životu, který bude oslavovat Boha. Písma svatá Starého i Nového zákona jsou jediným měřítkem svědomí i měřítkem poznávání Boží vůle, jsou také jediným měřítkem k duchovnímu rozlišování.

Pamatujme na Timotea, který od dětství znal svatá Písma, která mu mohla a také dala moudrost ke spasení, vírou v Krista (2Tm 3,15). A Pavel mu následně napsal:

◆ *Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl... (2Tm 3,16)*

Co? Náležitě připraven ke každému dobrému dílu. Vida! Náležitě znamená plně, spolehlivě, dostatečně, jak je potřeba. Písmo stačí! Písmo víc než stačí, je vším, co potřebujeme.

Mějme tedy úctu k Písmu a poslouvejme ho. A mějme touhu a hlad po Božím slově. Jinak neporosteme k slávě Boží.

PŘÍBĚH DVOU ŽEN: 2. EUNIKÉ

Daphne Swanson

V minulém čísle Zápasu o duši jsme se dívali na manželství Priscilly a Aquily. Tentokrát se budeme zamýšlet nad manželstvím Euniké, matky Timotea.

Možná že Priscillino manželství, které je tak dobrým příkladem, vyvolalo u některých čtenářů otázku: Priscilla to měla dobré, její manželství bylo pěkné, ale co my, kteří nemáme takové požehnání?

Ale Boží slovo je nádherně ucelené! Najdeme v něm také vzory pro ženy, jejichž manželství není jednoduché. Možná že i vaše manželství bylo jeden velký omyl, a to i vaší vinou. Anebo manžel, o kterém jste si myslela, že bude takovým Akvilou, se ukázal nakonec být úplně jiný, než se ze začátku zdálo. Jestliže toho o Priscille víme jen málo, pak o Euniké toho víme ještě méně. Ale to málo, co nám o ní Duch svatý zjevil, je o to cenněj-

ší! S Euniké se setkáváme ve Skutcích 16 jako s matkou Timotea ve chvíli, kdy Pavel přijíždí do města během své druhé misijní cesty.

Hřích

Předpokládáme, že se Euniké stala křesťankou spolu se svou matkou i svým synem v době, kdy zde Pavel byl na své první misijní cestě. Písmo nám zdůrazňuje, že byla „Židovka“, ale Timoteův otec byl Řek. O tom, že Timoteus měl řeckého otce, se vědělo v širokém dalekém okolí, což čteme o dva verše dále (Sk 16,1–3).

Co se přihodilo? Z 2. listu Timoteovi 3,15 víme, že jeho matka znala Písma Starého zákona, protože v nich vyučovala Timotea od dětství. Musela vědět o zákazu sňatku s pohanem. Šlo o její vzpouru? Podporovali ji její rodiče v tomto rozhodnutí? Anebo

byla do tohoto sňatku dotlačena proti své vůli? Nebo vůbec nebyli oddáni?

Ať tak či onak, vždy šlo o porušení Božího zákona. Přesto všechno je zbytek příběhu úžasnou připomínkou, že jeden hloupý skutek, i když přináší dlouhodobé důsledky, nemusí pro člověka znamenat, že nebude moci být velmi užitečný pro Boží království.

Jen krátce zmíníme Lois, matku Euniky a babičku Timotea. Ačkoliv nevíme nic o její roli ve věci manželství její dcery, je zřejmé, že při Euniké od té doby stála. Byla tu, aby při ní stála v obtížné situaci, kterou si její dcera způsobila vlastní hloupostí, navzdory tomu, co si ostatní Židé mysleli. Sahrála důležitou roli ve výchově malého Timotea (2Tm 1,5).

Smutek

Nemusíme mít příliš bujnou fantazii, abychom si dovedli představit těžkosti, kterými procházeli. Doma Timoteus nasával Boží slovo doslova s mateřským mlékem. Slovo použité pro „dětství“ v 2. Timoteově 3,14–15 ukazuje na velmi malé dítě, nemluvně: *Ty však setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Viš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše.*

Slovo použité pro „víš“ zde znamená vědět skrze svou zkušenost. Zbožné životy babičky i maminky měly na Timotea zásadní vliv. Znal Písma díky tomu, jak to u nich doma chodilo.

Jistě mu chybělo otcovo vedení v modlitbách o sabatu, i jeho každotýdenní vzkládání rukou na synovu hlavu a pro-

nášení požehnutí, ale Lois a Eunika vyplnily tuto mezeru a učily Timotea naučením Písma. Euniké nedovolila, aby její selhání mělo fatální vliv na celý jejich život. Její pád neurčoval způsob ani cíl jejího mateřství. Žila svou vírou prakticky tak, že její svědectví zasáhlo i Timoteovo srdce.

Ale mimo domov to bylo něco docela jiného. Celá židovská komunita věděla, že Timoteův otec je Řek. Když Timoteus vyrůstal, nemohl být součástí židovské komunity se vším jejím společenským životem soustředěným kolem synagogy: Timoteus vždycky byl „ten neobřezaný kluk“.

Ale nemohl se cítit dobře ani uprostřed pohanské společnosti. Jak rostl, nebyl tu otec, který by ho vedl a byl by mu vzorem. Vlastně tu není žádný náznak, že by jeho otec měl jakýkoliv podíl na výchově syna. Jak moc museli oba dva, matka i syn, trpět izolací od lidí kolem sebe.

Milost

O to větší radost však muselo do jejich domu přinést evangelium o odpuštění a milosti. Když apoštol Pavel navštívil Derbe a Lystru, nejprve Lois, následně Euniké a nakonec i Timoteus přijali poselství o Ježíši. Nakonec se stali součástí komunity, do které skutečně patřili! Jakou musela mít Euniké radost, když viděla, jak její syn roste ve víře!

Když Pavel dorazil během své druhé misijní cesty na místo, *vydávali bratři dobré svědectví o Timoteovi* jak v jeho vlastním městě, tak i v sousedním, větším Ikoniu (Sk 16,2). A co víc, apoštol rozpoznal v tomto mladém muži takový

potenciál, že stál o jeho společnost na svých cestách. To byl zřejmě okamžik, kdy byl Timoteus oddělen pro službu vzkládáním rukou (2Tm 1,6). Jen si představte Euničiny slzy radosti!

To, co se o Timoteovi dozvídáme ze stránek Nového zákona, ukazuje, že jde o citlivého mladého muže. Pavel vyzývá Korintské, aby se o něj postarali. Říká jim, aby jím nikdo nepohrdal, kvůli tomu, že je mladý (1K 16,10), a varuje samotného Timotea před tímto nebezpečím (1Tm 4,12). Citlivost je ale také pozitivní stránkou Timoteova charakteru. Pomáhá mu totiž vyjádřit hluboký zájem o druhé lidi, hlubší, než mají ostatní Pavlovi spolupracovníci.

Timoteus se také zřejmě netěšil nejlepšímu zdraví. Pavel ho vybízí, aby kvůli svému zdraví užíval mírné vína (1Tm 5,23).

Když pomíneme tyto drobné problémy, vidíme mladého muže, plného věrnosti a statečnosti. V době, kdy doprovází Pavla na jeho třetí misijní cestě, už je připraven převzít odpovědnost za svou vlastní misijní službu. Prázdnota ve vztahu s vlastním otcem, který mu od dětství schází, je nyní naplněna nádherným pouťem dle vzoru „otec – syn“, které ho nyní pojí s apoštolem Pavlem, a které je požehnaním pro oba dva.

Ve svých listech Pavel mluví o Timoteovi takto: *v Pánu milovaný a věrný syn, Boží spolupracovník, jako syn s otcem sloužil evangeliu*. Stejně jako židovští chlapi byli vyučeni v řemesle svých otců, tak i Timoteovi dal Bůh „otce“, se kterým mohl spolupracovat dokonce na větším povolání.

Nakonec, když Pavel píše svůj poslední dopis z římského vězení (2. Timoteovi), vzpomíná na Timoteovy slzy, když se loučili a Timoteus převzal zodpovědnost za církve v Efezu. Touží znovu vidět svého syna ještě dříve, než nadejde čas jeho popravy. A z Boží milosti ten chlapec ze smíšeného manželství přišel.

Radost

Možná bychom se mohli podívat ještě zpět do dnů Pavlovy třetí misijní cesty, kdy Pavel doprovázený Timoteem, znovu navštívil Lystru a Derbe. Dovedete si představit to rozechvění Lois a Euniké, když znovu uviděly po tak dlouhé době svého chlapce? A zvláště, když zjistily, jak dozrál pod Pavlovým vedením a jak hezky o něm Pavel mluví?

Euniké udělala kdysi velkou chybu, ale projevila sílu charakteru a povzbuzována svou matkou, vychovala svého syna ve zbožnosti navzdory situaci, ve které se nacházeli.

Bůh bohatě odměnil její věrnost. Dal Timoteovi to, co ona mu dát nemohla. On překryl její chybu a Euniké se stala matkou člověka, kterého Bůh mocně použil v životě první církve.

Viděli jsme Priscillu a Euniké, jejichž život i manželství byly tak odlišné. Přesto Pán Bůh skrze obě dvě tolik požehnal první církvi. Budme vděční Pánu, že nám tyto příběhy obou žen dal do Bible, abychom všichni byli povzbuzeni. Milost, která je uschopnila k takovým životům, je dnes k dispozici i pro naše životy.

Poutníková četba

DESET BODŮ OBŽALOBY PROTI SOUČASNÉ CÍRKVI

Paul Washer

Potřebujeme obrození. Potřebujeme probuzení, ale nemůžeme jednoduše očekávat, že Duch svatý sestoupí dolů a uklidí po nás nepořádek, který jsme nadělali. Boží slovo nám jasně ukazuje, co Bůh udělal skrze Krista, a dává nám pokyny, jak máme žít a řídit Jeho církev. A Bůh očekává, že se jimi budeme řídit. Lidem není nic platné volat k Bohu a prosit o mimobiblická zjevení, když se biblické principy všude kolem nás porušují.

Nyní se chci podívat na deset bodů obžaloby – věřím, že tyto věci musíme v moderní církvi změnit.

84 stran, 12 × 18 cm, 98,- Kč.

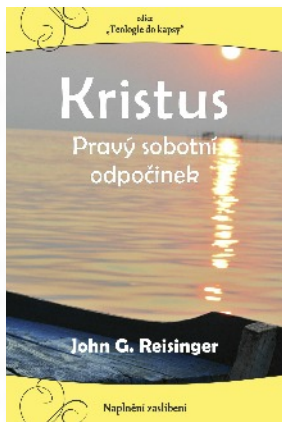
KRISTUS – PRAVÝ SOBOTNÍ ODPOČINEK

John G. Reisinger

Jak má člověk věřící Kristu dodržovat sabat? Učí nás Bible, abychom oddělili jeden den ze sedmi a žili ho jinak než zbylých šest dní, anebo nás učí o sabatu jako o odpočinku v dokonalém a dokonaném díle Kristově?

Evangelium je příběh o tom, jak Kristus „dokonal dílo, které mu Otec svěřil“. Poznávání evangelia je poznáváním Krista a jeho díla. Písmo ukazuje, že Kristus je pravým sobotním odpočinkem věřícího. Kristus připravil pro člověka to, co člověk nikdy nebyl schopen si zajistit sám svými skutky. Kristus udělal vše, co Otec požadoval. Tak započal věk, v němž věřící odpočívají v Kristu a jeho dokonaném díle.

40 stran, 12 × 18 cm, 49,- Kč.

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,

tel.: +420 472 741 623, Poutníková četba, Žandov 85, Chlumeck 403 39

Ukázky z knih najdete ve čtenářském koutku na www.PoutnikovaCetba.cz.

NEPRODEJNÉ!

ISSN 1804-2880 (Print), ISSN 2336-8330 (Online)